

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою**

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:

**Завідувач кафедри,
д. держ. упр., професор**

_____ **І. П. Приходько**
« ____ » _____ **2021 р.**

ДИПЛОМНА РОБОТА

**Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення
загальнопромислових витрат підприємства**

**Виконав: студент
освітньо-професійної програми
«Облік і оподаткування»
зі спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
Тимошенко Д.О.
Керівник: проф. Кравченко М.В.**

Дніпро – 2021

Форма № Н – 9.01
(затверджена наказом
МОН молодь спорту України
від 29 березня 2012 року № 384)

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою
Освітній ступінь магістр
ОПП «Обліку і оподаткування»
Спеціальність 071 «Обліку і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
« _____ » _____ 2021р.

ЗАВДАННЯ
на дипломну роботу магістра

Тимошенко Дмитро Олексійович

1. **Тема дипломної роботи** «Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення загальнопромислових витрат підприємства»

керівник роботи Кравченко Микола Володимирович, д.е.н., професор
затверджені наказом ДДАЕУ від «08» жовтня 2021 р. № 3179

Строк подання студентом роботи – 10 грудня 2021 року.

2. **Вихідні дані до роботи** Законодавчі, нормативно-правові акти та інструктивні матеріали по темі дослідження, фінансова звітність СТОВ «Дніпро Н» Кам'янського району Дніпропетровської області дані аналітичного та синтетичного обліку, періодична література, праці провідних вчених економістів.

3. **Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити).** Вступ; теоретично-нормативні основи сутності загальнопромислових витрат як об'єкта обліку і аналізу; стан та удосконалення обліку та розподілу загальнопромислових витрат на підприємстві; аналіз та формування системи управління витратами загальнопромислового призначення на підприємстві; висновки та пропозиції.

5. **Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).**

Класифікація витрат за фінансово-економічним критерієм, тлумачення “витрати” та “затрати” міжнародними організаціями, оцінка майна ТОВ «Дніпро-Н» за 2016-2020 рр., тис. грн., оцінка капіталу ТОВ «Дніпро-Н» за 2016-2020 рр., тис. грн., структура облікового апарату, розподіл загальнопромислових витрат рослинництва на базі сукупних витрат без насіння (за даними звіту ф.50.с-г.) на СТОВ «Дніпро Н» за 2020 р., економічна

характеристика рахунку 91, основні операції з обліку загальновиробничих витрат, Відображення в обліку списання загальновиробничих витрат, відомість обліку та розподілу загальновиробничих витрат, форма «Облікової картки неklasифікованих витрат», відомості обліку неklasифікованих загальновиробничих витрат, схема обліку та розподілу загальновиробничих витрат, структурно-логічна модель факторного аналізу комплексних статей витрат, алгоритм розрахунку факторів зміни комплексних витрат 1-го порядку, структура витрат господарства на виробництво с.-г. продукції в 2020 році, %, частка загальновиробничих витрат в складі витрат на виробництво продукції, темпи зростання загальновиробничих та сукупних виробничих витрат, кореляційна залежність між рівнем загальновиробничих витрат та витратами на виробництво продукції.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 17 квітня 2020р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретично-нормативні основи сутності загальновиробничих витрат як об'єкта обліку і аналізу	червень 2021 р.	
2	Стан та удосконалення обліку та розподілу загальновиробничих витрат на підприємстві	вересень 2021 р.	
3	Аналіз та формування системи управління витратами загальновиробничого призначення на підприємстві; висновки та пропозиції	жовтень 2021 р.	
4	Висновки та пропозиції, вступ	листопад 2021 р.	
5	Список використаних джерел, вступ, оформлення роботи	грудень 2021 р.	
6	Оформлення роботи	грудень 2021 р.	

Студент _____
(підпис)

Тимошенко Д.О.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Кравченко М.В.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРРАТ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО_НОРМАТИВНІ ОСНОВИ СУТНОСТІ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ЯК ОБ'ЄКТА ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ	9
1.1. Суть та різновидності витрат як об'єкту обліку і аналізу	9
1.2. Міжнародний огляд обліку витрат підприємства	21
1.3. Роль обліку і аналізу загальновиробничих витрат в системі управління підприємством	26
1.4. Нормативне забезпечення обліку витрат підприємства	31
Висновки до першого розділу	36
РОЗДІЛ 2. СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ	38
2.1 Фінансово-економічна характеристика СТОВ «Дніпро Н» Кам'янського району Дніпропетровської області	38
2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства	47
2.3. Документальне забезпечення та методика ведення розрахунків загальновиробничих витрат на підприємстві	52
2.4. Фінансовий облік загальновиробничих витрат підприємства	55
2.5. Удосконалення бухгалтерського і фінансового обліку та розподілу загальновиробничих витрат на підприємстві	59
Висновки до другого розділу	65
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	68
3.1. Теоретично-методичні засади аналізу загальновиробничих витрат підприємства	68
3.2. Аналіз загальновиробничих витрат підприємства	73
3.3. Формування системи управління загальновиробничими витратами на підприємстві	77
Висновки до третього розділу	80
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86
ДОДАТКИ	94

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення загальновиробничих витрат підприємства»

Дипломна робота магістра викладена на 85 сторінках друкованого тексту. Робота містить 9 таблиць, 11 рисунків, 10 додатків. Список використаних джерел складається зі 74 найменувань.

Об'єктом дослідження є процес обліку і аналізу загальновиробничих витрат на підприємстві.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних та науково-методичних положень обліку та аналізу загальновиробничих витрат в умовах ринкової економіки України, а також розробка на цій основі шляхів вдосконалення методики розподілу та обліку загальновиробничих витрат, визначення напрямів формування системи управління витратами.

Методи дослідження. Методологічною та теоретичною основою дослідження є діалектичний метод наукового пізнання економічних явищ і процесів. При вирішенні визначених у дипломній роботі завдань використано такі методи детального вивчення об'єкта дослідження: монографічний, метод аналізу і синтезу, порівняльний метод, абстрактно-логічний, економіко-статистичний та інші.

Узагальнено теоретичні основи загальновиробничих витрат. Розглянуто нормативно – правове забезпечення обліку витрат. Охарактеризовано фінансово-економічний стан господарства. Проаналізовано організаційну роботу бухгалтерської служби та базові засади облікової політики підприємства. Охарактеризовано порядок документального оформлення, синтетичний та аналітичний облік загальновиробничих витрат. Надано практичні рекомендації щодо вдосконалення обліку загальновиробничих витрат та сформовано основні складові системи управління загальновиробничими витратами господарства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧІ ВИТРАТИ, РОЗПОДІЛ, СИСТЕМА, БЮДЖЕТ, АНАЛІЗ, ОБЛІК.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА

ОБЩЕПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ РАСХОДЫ, РАСПРЕДЕЛЕНИЕ, СИСТЕМА, БЮДЖЕТ, АНАЛИЗ, УЧЕТ.

KEYWORDS

OVERHEAD COSTS, DISTRIBUTION SYSTEM, BUDGET ANALYSIS, ACCOUNTING.

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний розвиток економіки України характеризується трансформацією світової економіки у виробничий сектор на основі ринкових відносин і потребує перегляду та вдосконалення системи бухгалтерського обліку. Одним з основних елементів цієї системи є вартість. Тягар охоплює всі аспекти господарської діяльності компанії, оскільки кожне управлінське рішення впливає на його виникнення.

Варто зазначити, що процес трансформації системи бухгалтерського обліку в Україні зумовив суттєву перебудову методології та організації обліку витрат на виробництво продукції сільськогосподарських підприємств. З переходом до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку значно розширилися можливості підприємств у виборі правил ведення облікової політики, методів оцінки виробничих запасів при їх віднесенні на виробничі витрати та способів і методів обчислення собівартості продукції, які потребують подальшого дослідження з метою виявлення існуючих проблем та обґрунтування шляхів їх вирішення.

Прямі та непрямі витрати впливають на всі сфери діяльності компанії, одночасно визначають цінову політику, виробництво, прибуток, фінансові показники, конкурентоспроможність продукції, ефективність управління тощо. Основною величиною собівартості продукції є собівартість продукції. Організація витрат на виробництві передбачає збирання різноманітних витрат з урахуванням виниклих проблем і амортизації. Якщо ви хочете амортизувати витрати, які є частиною виробничих витрат, вам потрібно більш об'єктивно проаналізувати види витрат, наприклад витрати на переробку. Втрата шлюбу і вимушені простой. Амортизація витрат на ремонт основних засобів.

Проблемним питанням обліку виробничих витрат, їх моніторингу та шляхам вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління витратами виробництва сільськогосподарської продукції присвячені праці

багатьох вітчизняних учених, зокрема: Бутинця Ф.Ф.[6], Голова С.Ф.[10], Олійника О.В.[44], Тарасенко Н.В.[70], Мазуренко О. М.[31], Кодимська Т. Ю.[25]. Не дивлячись на значну кількість публікацій за піднятою тематикою, проблеми удосконалення обліку і аналізу загальновиробничих витрат підприємства залишаються повністю невирішеними.

Науковці, які досліджують практичні аспекти обліку та аналізу загальновиробничих витрат зосереджують свою увагу в першу чергу на вирішенні окремих аспектів розподілу цих витрат, вдосконаленні методології їх обліку. Дані бухгалтерського обліку повинно зрозуміло висвітлювати скільки та яких ресурсів було затрачено на виробництво, їх якісні та натуральні параметри, кількісні та вартісні характеристики нового продукту. Ці параметри мають сприяти визначенню оцінки відповідності витрат попередньо встановленим нормам. Це й визначає актуальність обраного напрямку дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою написання дипломної роботи магістра є обґрунтування теоретичних та науково-методичних положень обліку та аналізу загальновиробничих витрат в умовах ринкової економіки України, а також розробка на цій основі шляхів вдосконалення методики розподілу та обліку загальновиробничих витрат, визначення напрямів формування системи управління витратами.

Поставлена мета визначає зміст досліджень, що базується на послідовному вирішенні завдань теоретико-методологічного та практичного характеру а саме:

- визначити економічну сутність та класифікацію витрат, дослідити роль обліку і аналізу загальновиробничих витрат в системі управління господарства;
- розглянути нормативно-правове забезпечення обліку витрат в сільському господарстві;
- здійснити аналіз фінансово-економічного стану СТОВ «Дніпро-Н» і охарактеризувати організацію роботи бухгалтерської служби та здійснити оцінку базових засад облікової політики ;
- дослідити процес ведення первинного, аналітичного та синтетичного обліку витрат загальновиробничого характеру на СТОВ «Дніпро-Н»;

- надати ряд рекомендацій щодо удосконалення обліку та розподілу загальновиробничих витрат на СТОВ «Дніпро-Н»;
- визначити теоретичні засади аналізу непрямих та загальновиробничих витрат господарства;
- здійснити аналіз витрат загальновиробничого характеру на СТОВ «Дніпро-Н»;
- навести основні напрями формування системи управління загальновиробничих витрат на СТОВ «Дніпро-Н».

Об'єктом дослідження є процес обліку та аналіз загальновиробничих витрат господарства.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади та діюча практика обліку, аналізу й розподілу загальновиробничих витрат та її удосконалення в умовах ринкових відносин.

Методи дослідження. Для узагальнення й оцінки сучасного стану організації та ведення обліку загальновиробничих витрат на підприємствах України використано методи асоціацій і аналогій (при дослідженні методики синтетичного та аналітичного обліку загальновиробничих витрат); логічного аналізу (при визначенні економічної сутності загальновиробничих витрат та основних напрямів облікової політики, при розробці параметрів для класифікації витрат); деталізації; порівняльного аналізу (при виявленні переваг і недоліків різних методів розподілу загальновиробничих витрат); системного вивчення господарських процесів (при оптимізації документального оформлення витрат загальновиробничого характеру); а також схематичні та графічні методи (для наочного зображення результатів дослідження).

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці теоретичних і практичних рекомендацій з удосконалення обліку, та документального оформлення витрат загальновиробничого призначення в сучасних умовах функціонування господарства, зокрема:

– дістало подальший розвиток дослідження класифікації витрат, а саме, представлена класифікація витрат за обліково-аналітичним та фінансово-економічним критерієм;

– запропоновано деталізувати облік загальновиробничих витрат, доповнивши робочий план рахунків господарства субрахунками по рахунку 91 «Загальновиробничі витрати».

– розкрито основні напрями та складові формування системи управління загальновиробничими витратами на СТОВ «Дніпро-Н». Визначено основні складові системи управління загальновиробничими витратами. Важливим елементом системи виступає процес бюджетування, практична реалізація якого забезпечується складанням бюджету.

Апробація результатів роботи. Результати дипломного дослідження апробовано в матеріалах XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи» (28-30 жовтня 2021 р., м. Дніпро).

Публікації. За результатами дослідження опубліковано 1 наукова праця «Аналіз загальновиробничих витрат та формування системи управління ними на сільськогосподарському підприємстві» у колективній монографії.

Джерелами інформації для проведення досліджень є Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України, Постанови Верховної Ради України, Укази Президента України, інструкції по цьому питанню, типові положення, навчальні посібники, підручники, періодичні видання, дані первинного обліку, реєстри синтетичного і аналітичного обліку, фінансова і статистична звітність, річні плани господарства, а також особисті спостереження в процесі дослідження даного господарства.

Загальна характеристика структури та обсягу роботи. Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел і додатків. Основний зміст викладено на 85 сторінках друкованого тексту. Робота містить 9 таблиць, 11 рисунків, 10 додатків. Список використаних джерел складається зі 74 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО_НОРМАТИВНІ ОСНОВИ СУТНОСТІ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ЯК ОБ'ЄКТА ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ

1.1. Суть та різновидності витрат як об'єкту обліку і аналізу

Вітчизняна економіка розкриває економічну природу витрат виробництва на основі праць провідних українських вчених. В.Ф. Палій розглядає «процес виробництва як кібернетичну систему виробничого споживання і як процес створення нового продукту в натурально – речовій формі і у вартісному виразі» [47]. В.В. Сопко вказує на те, що «процес виробництва необхідно одночасно вивчати в двох аспектах: як процес створення нового продукту; як процес виробничого споживання [65]. Кожен аспект процесу виробництва виступає як самостійний об'єкт вивчення.

В самостійності кожного проявляється їх протилежність і як результат, індивідуальність». А.Т. Милійковський у роботі «Теорія економічного розвитку» пише, що оператор розглядає суму грошей, яку необхідно сплатити іншому економічному агенту для отримання товару або засобу виробництва, тобто витрати на виробництво або придбання запасів, як витрати. Фабрикин М.Р. у науковій праці «Издержки производства и себестоимость в сельском хозяйстве (методологический аспект)» формулює сутність собівартості продукції як «виражену в грошовій формі величину всіх витрат підприємства, відшкодування яких в більшості випадків необхідно йому для здійснення простого відтворення матеріальних благ». Г. Мус і Р. Ханшман визначають поняття витрат виробництва «як споживання вартості в звітному періоді, безпосередньо пов'язане з процесом виробництва» [31].

Методологічні засади формування інформації про витрати підприємства в бухгалтерському обліку та розкриття у фінансовій звітності визначені Правилом (стандартом) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» та

затверджені наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 318 (зі змінами і доповненнями, останні з яких внесено наказом Міністерства фінансів України від 09 грудня 2011 року № 1591) [54].

Розглядаючи фізичний виробничий процес на «вході» системи, рекомендується описувати ресурси (праця та засоби виробництва) і «вихід» (продукти) [13].

При розгляді виробничого процесу з точки зору вартості «вхід» повинен описувати елемент витрат виробництва як виробниче споживання, а «вихід» повинен описувати витрати як результат продукту, виготовленого в процесі виробництва.

Собівартість продукції — це витрати факторів виробництва під час процесу передбачуваної діяльності.

Він доповнює свої міркування, додаючи до цих витрат грошову оцінку власних витрат на оплату праці. В даному випадку базова вартість — це сума робочої сили та натуральних послуг.

Бухгалтерські витрати відрізняються від витрат в економічному тлумаченні.

Тому витрати, які здійснюються в традиційному розумінні нашої практики, полягають у зменшенні кількості активів, що відображають ресурси виробництва (основні засоби, товарно-матеріальні цінності), і збільшення частки зобов'язань, що відображають зобов'язання. Під витратами зазвичай розуміють не процес безпосереднього використання виробництва, а процес придбання виробничих ресурсів, тобто додавання значної частини активів [5].

Визначаючи витрати з точки зору бухгалтерського обліку, включайте лише вартість певних ресурсів.

Інтерпретація економіки витрат має поняття, що характеризують використання речовин і різних природних стилів у процесі управління. Грошове відображення суми витрат на виробництво конкретного продукту визначає поняття «собівартість».

При декларуванні економічного ядра собівартості продукції необхідно брати характеристику предметного виробництва як суспільного явища за подвійною ознакою.

1) Процес споживання промислових ресурсів.

2) Процес створення нового продукту.

Вартісні характеристики виробничого процесу формуються із собівартості продукції, яка є вартісним відображенням ресурсів, що використовуються для виробництва, і перетворюються на витрати в результаті створення нового продукту. При цьому необхідно враховувати витрати виробництва, щоб точно визначити витрати виробництва.

Такий підхід до розуміння собівартості продукції в економічному тлумаченні має стати основою для визначення цього поняття в бухгалтерському плані.

Тому виробничі витрати, що складають витрати виробництва, слід визначити як вартість ресурсів, що використовуються для цього виробництва.

Для нашої економіки традиційним є склад законодавчо регламентованих витрат, що включаються до собівартості продукції. Раніше це передбачало порівняння показників у централізованому управлінні економікою. Сьогодні податкова система базується на цьому підході. У зарубіжній практиці цей показник не є обов'язковим для бізнесу, тому нерідко заважають витратам на державному рівні. Якщо компанія вирішить, це вважається комерційною таємницею, оскільки використовується лише для внутрішніх потреб. У зв'язку з потребами фіскальної політики держава допускає декілька варіантів розрахунку фінансових результатів без уточнення даних про собівартість продукції та оприлюднення їх у фінансовій звітності.

Такий підхід вважається більш точним і не включає державні постанови щодо оцінки ресурсів як один з основних способів об'єктивного визначення економічних показників. Однак такий підхід вимагає врахування

суттєвих витрат на побудову бухгалтерського обліку з урахуванням зовнішніх (фінансових) та внутрішніх (адміністративних) потреб.

У міжнародній бухгалтерській практиці використовуються два варіанти між внутрішнім обліком (управлінням) і фінансовим обліком. Один з варіантів реалізується за допомогою управлінського рахунку, який є обліком витрат і доходів у фінансовому обліку. Наявність прямої відповідності між рахунками управлінського обліку та управлінським обліком відображає інтегровану (моністичну) систему обліку.

Якщо ваша система внутрішнього економічного (управлінського) обліку є автономною (закритою), використовуйте контрольний обліковий запис з такою ж назвою, який називається екранним обліковим записом. Це другий варіант. На останньому варіанті побудована сучасна бухгалтерська система України.

Значення «собівартості» в бухгалтерському обліку пов'язане з визначенням фінансового результату, який є чистим прибутком або збитком за конкретний звітний період для складання фінансової звітності.

Відповідно до П(С)БО 16 витрати, витрати у звітному періоді розглядаються як зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення корпоративного капіталу (за винятком зменшення капіталу внаслідок скасування або розподілу). (залежно від власника), якщо вартість можна достовірно оцінити [53].

Витрати визнаються витратами за певний період разом із визнанням отриманого доходу. Неможливість безпосередньо не пов'язана з виручкою протягом періоду часу, відображеного у витратах за звітний період, у якому вона була здійснена.

Загалом облік витрат на виробництво автори розглядають як групу витрат в аналітичному контексті та як інформаційну базу контролю та контролю. Можна зробити висновок, що зміст виробничого обліку не виходить за рамки бухгалтерського обліку.

Швидкість проблеми зростає, оскільки процес інфляції не сприяє зниженню витрат. Прибуток досягається за рахунок підвищення відпускної ціни, а не зниження витрат виробництва.

Стан виробництва характеризується працездатністю, психологічними параметрами, рівнем використання технічного прогресу, положенням робітників у виробничому процесі. Для запланованих обмежень ресурсів та ефективності потрібно порівнювати витрати з результатами. Ця проблема посилюється через інфляцію, коли дані про витрати на виробництво повинні коригуватися щодня з даними про майбутні витрати, які сильно залежать від впливу зовнішнього середовища. Крім того, керівництво для управління витратами та доходами контролює ефективність кожного підрозділу та результати, отримані від виробництва кожного продукту.

Загалом механізми управління бізнесом визначаються рівнем контролю витрат. Вимоги до менеджменту вимагають розробки для компаній системи управління витратами на одиницю продукції на основі індивідуальних досліджень того, як обчислювати витрати виробництва та розробляти аналітичні властивості витрат, що використовуються в бухгалтерському обліку.

Собівартість виробничої зони діяльності включає витрати за технологією виробництва. Він залежить від обсягу виробництва і є важливою частиною виробництва. Облік витрат на виробництво дуже важливий у всій системі обліку.

Загальне визначення сутності собівартості полягає в тому, що собівартість — це сукупність, яка має на меті описати процес постачальника, виробництва та реалізації товару за допомогою (процесу) кількісного вимірювання (виду та вартості) продукту за певний період часу свідомо дія. Реєстрація, групування та аналіз – це частини, що складають собівартість готового продукту. Це обговорення надає повну інформацію, необхідну для управління компанією та оцінки її діяльності шляхом отримання фінансових результатів.

Однак ранні підходи до розвитку управлінського обліку та розроблені теорії обліку виробництва обмежувалися їх використанням.

Цей облік являє собою потік інформації, який повертає процес управління, і не тільки відображає діяльність, а й надає інформацію для економічної моделі компанії в майбутньому [19].

Розглядаючи облік виробничих витрат як процес, що відображає витрати та результати використання минулої, поточної та майбутньої виробничої діяльності, пов'язані моделі управління, які зосереджуються на головній цілі компанії, як-от система бухгалтерського обліку, є управлінням витратами.

Основними завданнями обліку витрат виробництва є:

1) Інформаційне забезпечення керівництва підприємства для прийняття управлінських рішень з урахуванням економічного ефекту.

2) Контролювати та керувати реальними рівнями витрат, пов'язаними з скоригованими та запланованими сумами, для виявлення відхилень та формування майбутніх економічних стратегій.

3) Розрахунок виробничих витрат на оцінку готової продукції та розрахунок фінансових результатів.

4) Виявити та оцінити економічні наслідки виробничої діяльності структурного підрозділу.

5) Управління виробничою діяльністю для систематизації довгострокових рішень обліку інформації-збору виробничо-технічних програм, рентабельності різноманітної продукції, що реалізується на внутрішньому та зовнішньому ринках, обладнання для основних засобів та товарно-матеріальних цінностей Ефективність інвестицій тощо.

У результаті можна підкреслити, що основними цінностями ядра обліку витрат виробництва є контроль виробничої діяльності та контроль витрат на її здійснення.

Дослідивши значення окремих елементів управлінського обліку в управлінні витратами, можна зробити наступні висновки:

1) Найважливіше для управління витратами – це швидко отримувати інформацію про витрати, що дозволяє нам втручатися та оптимізувати виробничий потенціал.

2) Показники точності розрахунку витрат виробництва не повинні бути повними, включаючи витрати та методи розподілу витрат на конкретні види продукції.

3) Основним принципом контролю витрат є відповідальність системи бухгалтерського обліку за цілі управління.

4) Калькуляційний робочий центр переходить від трудомістких калькуляцій до розподілу та перерозподілу накладних витрат, визначає фактичну собівартість відповідно до розрахунку кошторисної собівартості, і що при підготовці та виготовленні раціональних нормативних розрахунків Ви повинні контролювати дотримання процесу;

5) Виявляючи відхилення до або під час виробничого процесу, менеджери можуть втрутитися у виробничий процес і запобігти втратам виробництва. Це важливо для мобілізації виробничих резервів і підвищення ефективності.

Дані бухгалтерського обліку повинні показувати, що, де, для чого і як здійснюється виробничий процес. Вам потрібно точно визначити, що і що ви хочете врахувати у витратах виробництва. Система класифікації витрат дає змогу вирішити питання [46].

Тому виробничі витрати, що складають витрати виробництва, слід визначити як вартість ресурсів, що використовуються для цього виробництва. Для виробничих витрат, які компенсують виробничі витрати, вам потрібно встановити прямі межі виробничого процесу, які визначаються технологією виробництва продукту, а не звітні часові обмеження. Визначити склад виробничих витрат за П(С)БО 16 «Витрати» можна через категорію «Витрати виробництва» [54].

На нашу думку, основне визначення обліку собівартості продукції має включати різноманітні способи підходу до організації управлінського обліку виробничої діяльності або трансформації обліку собівартості продукції.

Щоб створити узгоджену структуру витрат для вашої компанії, вам необхідно застосувати економічно доцільну класифікацію за певними ознаками. Це включає визначення та підсумовування витрат за групами для надання інформації у форматі, який легко організувати та проаналізувати. Класифікація необхідна для управління господарською діяльністю компанії, визначення витрат виробництва та ціноутворення, розподілу, планування, управління та аналізу витрат. Вибрана вами функція класифікації повинна забезпечувати комплексне дослідження та групування витрат у відповідному контексті. Чим більше класифікаційних ознак, тим вищий рівень знання об'єкта. Вибір правильної ознаки класифікації є ключовим для отримання необхідної та надійної управлінської інформації, яка забезпечує ефективність рішень, прийнятих на основі аналізу витрат компанії.

Дослідження класифікації витрат існує в сучасній економічній літературі [29; 30; 32; 18; 20; 21; 44; 45; 62], зробив висновок про відсутність єдиного підходу до його реалізації. Я можу. Крім того, результати аналізу наукових розробок з цього питання показують різні напрямки в класифікації бухгалтерського обліку та аналізі даної тематики.

Так, В. В. Сопко [64] виділяє 10 напрямів економіко-правового планування та групи корпоративного обліку витрат.

- Залежить від економічних факторів (факторів витрат).

- За походженням-Вартістю (господарство, підприємство, виробництво, комерційні та структурні підрозділи, станції, бригади тощо);

- За типом товару (товар, робота, послуга).

- Відносні до розрахункового періоду (календарного) (зараз або до або після розрахункового періоду);

- Шляхом включення елементів витрат в об'єкти обліку та калькуляції (прямі, непрямі).

- По відношенню до витрат виробництва (витрати включаються до собівартості продукції);

- Елемент витрат (стаття витрат);

-За місцем походження (довиробничі, виробничі, невиробничі (невиробничі));

- План охоплення (розподіл) (плановий, позаплановий).

-Рівномірність складу (однорідний, нерівномірно-складний).

На думку В. Ф. Палія [48], корпоративні витрати слід класифікувати за такими категоріями: Фази циклу. Ставлення до техніки; Вплив на виробництво; Метод входить у вартість. Частота виникнення; Ставлення до виробництва; Як отримати; Ступінь узагальнення; Компенсація шляхом планування та розподілу. Ставлення до продажів; зручно.

Найпоширенішою в економічній літературі (М.С. Атамас [2], Ф.Ф. Бутинець [6], С.Ф. Голов, В.І. Єфименко [10], А. Іванов [18], Л.А. Ільків [20], О.В. Олійник [44], Є.В. Мних [40]) є Класифікація витрат за трьома напрямками:

1. Оцінити запаси, визначити витрати виробництва та прибуток (споживання та неспоживання, витрати виробництва та витрати періоду, основні та непрямі витрати, прямі та непрямі, одноелементні та складності, виробничі та невиробничі тощо).

2. Виконувати управлінські та регулюючі процеси (регульовані та нерегульовані, регульовані та нерегульовані, планові та позапланові тощо)

3. Управлінські рішення та плани (постійні та змінні, пов'язані та непов'язані (необоротні), помірні та обмежені тощо).

Практично всіма вченими, які вивчають питання, визнається, що класифікація витрат залежить від цілей управління. Тому, за К. Друрі [12], системи обліку зберігають інформацію про три категорії витрат: матеріальні витрати, витрати на оплату праці та накладні витрати. Потім загальні витрати розподіляються за обліковою дисципліною.

1. Розрахувати та оцінити собівартість продукції.

2. Планувати та приймати адміністративні рішення.

3. Виконувати процеси управління та регулювання.

Крім того, кожна з перерахованих вище сфер має більш детальні витрати, залежно від цілей управління.

С.Ф. Голов та ряд зарубіжних письменників [1; 72; 73], класифікація витрат як «множинна класифікація регіонів», оскільки керівництво різних регіонів компанії використовує поділ витрат на різні види. -Я вважаю, що це має базуватися на принципі «множинних функцій управління» [10].

Дослідження поведінки витрат у компаніях показують, що вони загалом неоднозначні і що поділ на окремі групи досить вимогливий. Деякі витрати можуть бути безпосередньо пов'язані з продуктом, інші – ні. Певні витрати важливі для одного типу рішень і можуть не мати значення для іншого. Різні автори мають різні витрати через однакову область класифікації витрат. Також немає чіткої групи витрат. Певні види витрат включаються в різні сфери.

На практиці для цілей фінансового обліку використовується класифікація, наведена в П(С)БО 16 «Витрати» [32], яка наведена в розділі «Цілі контролю (планування та калькуляція виробничих витрат) — Планування бухгалтерського обліку та калькуляція виробничих витрат». Це було зроблено після того, як Мінпромполітики України набуло чинності «Затвердження методичних рекомендацій та упорядкування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості» [13]. Несумісний із сучасними технологіями чи виробничими організаціями. Деякі одноразові речі («роздрібні витрати», «невиробничі витрати») закінчилися, але вони не відображають витрат на маркетинг і збут. Додавання частини напівфабрикатів до витрат виробництва, групових витрат під центральною відповідальністю та залежності витрат від виробництва також не відображені в цій класифікації.

Отже, вам потрібно накопичувати витрати за критеріями, які відображають різні аспекти вашої компанії. Вважаємо доцільним обрати

організаційно-адміністративні, обліково-аналітичні, фінансово-економічні стандарти.

Організаційні та адміністративні критерії включають області класифікації, які надають аналітичну інформацію (Додаток А).

Це дозволяє оцінити економічну ефективність виробництва окремих видів продукції індивідуально для кожного центру відповідальності. Контроль ефективний лише тоді, коли, як передбачається, адміністратор отримує повну інформацію про співвідношення витрат кожного елемента від виробництва конкретного продукту до завершення або початку виробничого процесу. Тому інформація про виробничі витрати в управлінському обліку має бути достатньо детальною та оперативною.

Класифікація витрат обліково-аналітичні критерії являє собою поєднання напрямів, які враховують характер виробничого процесу та особливості продукції, що випускається підприємством (Додаток Б).

Дані аналітичного обліку використовуються для створення внутрішніх звітів на основі інформації про види та кількість продукції, центри відповідальності та статті витрат.

Фінансово-економічні критерії класифікації характеризують витрати з точки зору калькуляції, достатності видатків та включення до бюджету (рис.1.1).

Залежно від напрямку статутної діяльності вашої компанії будуть відрізнятися технічні процеси, організаційна структура, відносини з партнерами та підрядниками, а також взаємодія між окремими підрозділами.

Оскільки характеристики підприємства насамперед відображаються в організації виробництва, що визначається технологією виробництва, кожне підприємство самостійно визначає зміст, обсяг, тип і формат інформації, необхідної для управління виробничим процесом.

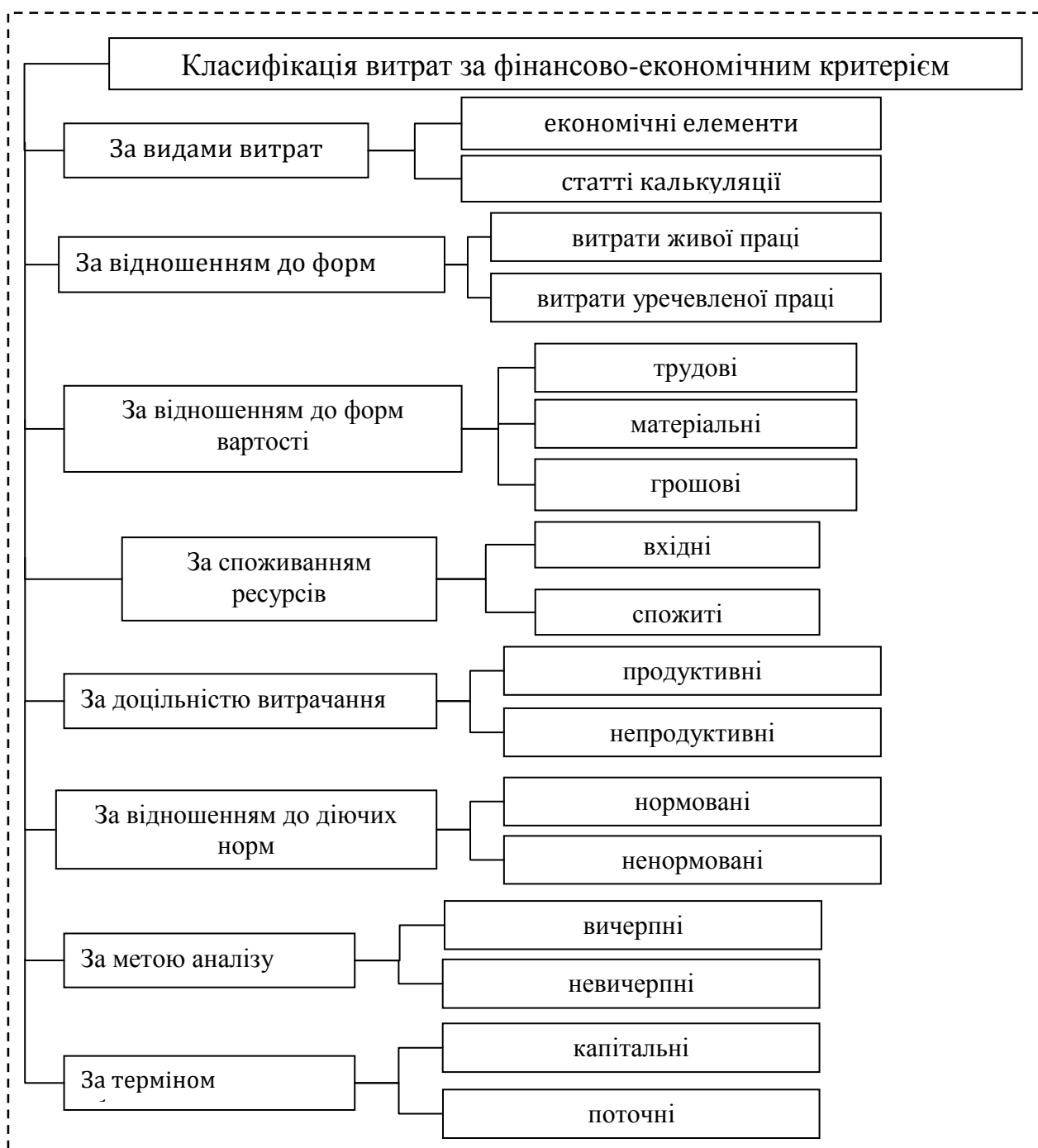

Рис. 1.1. Класифікація витрат за фінансово-економічним критерієм

Важлива правильна організація і точність обліку витрат по кожному виду продукції та одиниці, тобто правильна організація аналітичного обліку.

1.2. Міжнародний огляд обліку витрат підприємства

Основною функцією бухгалтерського обліку є надання інформації про результати діяльності суб'єкта господарювання за певний період. Інформація зазвичай записується із зазначенням суми прибутку або збитку, що відображається у відповідному звіті.

У таблиці 1.1 наведено облікове тлумачення «витрат» і «витрат» міжнародними організаціями.

Таблиця 1.1

Тлумачення “витрати” та “затрати” міжнародними організаціями

Назва організації	Тлумачення категорій
AIA (Американський інститут бухгалтерів)	Витрати в широкому сенсі включають усі повні витрати, які зменшують дохід Затрати – сума за товари, які вже отримані або планується отримати. Витрати можна розділити на невичерпні (активи), які використовуються для отримання доходу в майбутньому, і витрати, які вираховуються з доходу (доходу), оскільки вони не використовуються для отримання доходу в майбутньому.
AICPA (Американський інститут присяжних бухгалтерів)	Витрати — значне зменшення активів або значне збільшення кредиторської заборгованості в результаті діяльності компанії та діяльності, орієнтованої на прибуток, визнаються та оцінюються (оцінюються) відповідно до загальних GAAP США.
FASB (Рада зі стандартів бухгалтерського обліку)	Витрати – активи або інші види використання та/або кредиторська заборгованість в результаті відвантажень або виробництва, надання послуг або інших операцій, які становлять основу суб'єкта господарювання.
AARF (Австралійський фонд науково-дослідних робіт з питань бухгалтерського обліку)	Витрати – споживання або втрата потенційних або майбутніх економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення кредиторської заборгованості компанії, не пов'язані з виплатами власникам, і зменшення капіталу протягом Звітного періоду.
NZSA (Спілка бухгалтерів Нової Зеландії)	Витрати – споживання або втрата потенційних або майбутніх економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення кредиторської заборгованості компанії, не пов'язані з виплатами власникам, і зменшення капіталу протягом Звітного періоду.

Обтяження накладається після визначення доходу за принципом відповідності, щоб покрити витрати одночасно з отриманим доходом. Ці події є невід'ємною частиною розрахунку чистого прибутку.

У французькій загальній схемі 1982 року дев'ять синтетичних рахунків, 53 первинних і 148 вторинних рахунків є частиною шостого класу «обліку витрат» для елементарного обліку витрат, і 28 субрахунків. Налаштовані аналітичні рахунки.

Рахунки елементного обліку витрат поділяються на виробничі (6 рахунків), казначейські (1 рахунок), спеціальні (1 рахунок) і рахунки резервного та дотаційного обліку.

Різниця між доходами та витратами, в принципі, визначається на кінець звітного періоду (тиждень, місяць, квартал, півріччя, рік) і складається у формі звіту про прибутки та збитки. Результати визначаються такими видами діяльності: Поточний (оперативний), фінансовий та винятковий, тобто застосовуються принципи двоколісного обліку. Дев'ять статей витрат у фінансовому обліку, 3-7 статей витрат в управлінському обліку, неінтегровані статті та статті витрат.

Для цього потрібно за методом «випуск витрат» врахувати зміни залишків сировини, матеріалів, готової продукції, незавершеного виробництва та відобразити на рахунку «прибутків і збитків».

Будь-яке підприємство може виявити фінансові результати з прибутком (сегмент діяльності), центр відповідальності системи управлінського обліку.

1. Групування витрат по центру витрат за різними критеріями, не обов'язково пов'язаними з номенклатурою витрат. Критерії: період часу, компанія, філія, продукт, замовлення тощо.

2. Центри-групи відповідальності, побудовані на базі відповідальних менеджерів та центрів підсумкової діяльності (відділи, магазини, служби, склади та інші підрозділи компанії).

3. Центр прибутку (сегмент діяльності) — структура обліку управлінського обліку, призначена для збору інформації, необхідної для прийняття стратегічних

рішень на основі продажів населенням за країнами чи країнами. На відміну від ядра відповідальності, вони структурують штучний управлінський облік, результати якого публікуються регулярно (раз на півроку, раз на рік), нові технологічні процеси, ресурси, нові інвестиції, прийняття стратегічних рішень, пов'язаних з проникненням нового ринку.

Центр відповідальності та прибутку визначає маржу або результат, розрахований на основі часткових витрат.

Економічні відносини між фінансовим обліком та управлінським обліком Французькі компанії мають спеціальні рахунки відображення, призначені для відображення балансу фінансового та управлінського обліку на початок і кінець періоду, а також витрати та продажі за певний період. У результаті в бухгалтерському обліку на основі використання методу «витрати-випуск» використовуються чотири принципи: відображення господарських операцій в обліку.

-Клас 1-5 = \pm Результат зміни стану активів компанії.

-Клас 6-8 = \pm Результат визначається співвідношенням собівартості та виробництва.

-Клас 9, рахунок 90 = \pm Результат визначається процесом відображення витрат від фінансового обліку до управлінського обліку.

Тому існує чотири способи визначення своїх фінансових результатів. У торгових та інших господарствах він розраховується як зміна чистого капіталу за рік.

У Швейцарії виробничі витрати включають витрати, відмінні від адміністративних і комерційних витрат. Фіксовані накладні витрати розподіляються на основі потужності пристрою. Витрати на відсотки можуть бути обумовлені складом загальновиробничих витрат. Зазвичай компанії включають деякі накладні витрати до собівартості запасів. Однак деякі підприємства оцінюють готову продукцію лише за прямими виробничими витратами.

В Іспанії різниця між чистим прибутком і оподатковуваним доходом (оподатковувана база): Постійна (не погашена в наступному періоді, мінус компенсаційні збитки). Він є тимчасовим (на основі різних критеріїв розподілу, який буде відшкодовано в наступному періоді) і може являти собою податковий збиток.

Відображена вартість розраховується на основі прибутку або збитку до оподаткування та коригується на постійну різницю. До суми застосовується відповідна ставка податку. Знижки та відрахування розглядаються як зменшення суми податку, що застосовується протягом року.

Витрати на придбання, витрати на доставку та податки на придбання будуть відображені після вирахування ПДВ. Знижка, включена в рахунок постачальника, буде вирахована з покупної ціни. Знижки на прямі платежі не вираховуються, а розглядаються як прибуток, який не входить до рахунку постачальника. Вартість зворотного пакету, що входить до рахунку постачальника, відображається шляхом зменшення залишку, сплаченого за іншим рахунком, а замовлена компанією сума у разі пошкодження або втрати упаковки включається у вартість.

У Молдові фінансові результати визначаються лише розрахунками, які порівнюють суму всіх балансових рахунків без облікових записів. Це пов'язано з тим, що сума із залишку на рахунку не підлягає одночасній виплаті протягом року. Податок на прибуток також є різновидом витрат, тому чистий прибуток (збиток) відображається в балансі.

Облік операційних витрат в Росії ведеться відповідно до Правила бухгалтерського обліку 10 «Організаційні витрати». Відповідно до цього правила витрати відповідно до характеру, умов діяльності та діяльності організації поділяються таким чином:

- Звичайні витрати діяльності (витрати, пов'язані з виготовленням продукції, купівлею та продажем товарів);
- Операційні витрати (витрати, пов'язані з резервами на тимчасові роялті, активи (організація, витрати, пов'язані з участю в ліцензійному капіталі інших

організацій, відсотки, що сплачуються організацією за використання коштів (борг,) борг) тощо);

- Неексплуатаційні навантаження (витрати, понесені внаслідок стихійних лих, пожеж, аварій, націоналізації майна тощо).

Інші витрати від звичайної діяльності вважаються іншими витратами. Інші витрати включають спеціальні збори.

Характерним для німецької практики є те, що доходи та витрати майбутніх періодів відображаються в окремому розділі балансу.

Рахунок витрат є різновидом компонента рахунку капіталу. Німецький план бухгалтерського обліку для бухгалтерського обліку передбачає рахунки витрат 2-го і 4-го класів.

Витрати поділяються на такі категорії:

1. Цільова вартість здійснюється безпосередньо в процесі виробництва.
2. Нейтральні витрати, понесені та зафіксовані протягом звітного періоду, але не пов'язані безпосередньо з виробничим процесом і, отже, не впливають на виробничий прибуток. До них належать: Невиробничі витрати, не пов'язані з виробничим процесом.
3. Витрати не мають стандартних правил, пов'язаних з виробництвом, але їх вартість змінюється і підлягає нейтралізації.
4. Витрати, пов'язані з іншими звітними періодами.
5. Додаткові витрати.

Інтегрована система обліку в Сирії поділяє витрати виробництва на три групи: матеріальні витрати, заробітну плату та інші витрати. Кожна група поділяється на прямі та непрямі в залежності від рівня співвідношення між вартісними факторами і технічним процесом виробництва, а також від того, як витрати віднесені до витрат виробництва.

Витрати безпосередньо пов'язані зі стадією виготовлення або переробкою (центром витрат) конкретного виду продукції. До них зазвичай відноситься сировина, оплата праці, паливо та енергія технічного призначення.

Накладні витрати – це витрати, пов’язані з різними етапами виготовлення чи переробки певного виду продукції. Розподіляється між продуктами або центрами витрат пропорційно визначеній базі. Накладні витрати включають роздрібні, адміністративні, фінансові та маркетингові витрати. Використовуваний спосіб розподілу накладних витрат залежить від характеру технології та організації виробництва.

Порівняльний аналіз факторів витрат України, Росії, Угорщини, ЄС та Канади показує наступні відмінності:

- Практично в усіх країнах у складі фактора витрат є фінансові витрати (відсотки за кредитами, банківські платежі тощо), пов’язані з функціонуванням підприємства в умовах ринкової економіки.

- У Європейському Союзі та Канаді витрати виробництва включають податки та збори (податки на додану вартість, патентні збори тощо), а також підлягають витратам, які є соціально необхідними за ринкових умов.

1.3. Роль обліку і аналізу загальновиробничих витрат в системі управління підприємством

Системи управління виробництвом вимагають значної уваги до накладних витрат. Зниження цих витрат є однією з підготовчих заходів до зниження собівартості продукції та збільшення прибутку. Тому теоретично і практично дуже важливо визначити шляхи вдосконалення обліку, аналізу та розподілу накладних витрат для підприємства.

На думку Л. К. Сук, загальновиробничі витрати – це «непрямі витрати, пов’язані з організацією виробництва і керівництвом цехами, бригадами, відділеннями та іншими структурним підрозділами підприємства, такі витрати раніше називали цеховими» [67].

Бутинець Ф. Ф. під загальновиробничими витратами розуміє витрати з обслуговування виробництва й управління роботою цехів та інших підрозділів основних і допоміжного виробництва [25].

Так, за результатами поглибленого термінологічного аналізу досліджуваної дефініції, О. М. Мазуренко стверджує, що «відсутність чіткого визначення поняття «загальновиробничі витрати» призводять до хибного віднесення витрат, які не включають загальне виробництво. Тому вартість складів, деталей і агрегатів опосередковано полягає в управлінні та регулюванні виробничих процесів, машин і устаткування, утримання та експлуатації будівель, з'ясування економічної природи, значення та ролі досліджуваних витрат. Структури, які не можуть бути безпосередньо пов'язані з певним об'єктом [31].

Адекватна класифікація та визначення накладної групи підвищує рівень однорідності, а водночас покращує якість та грамотність подальших процесів.

Т.Ю. Декілька науковців, у тому числі Т. Ю. Кодимська, пов'язують класифікацію накладних витрат та деталі субрахунків загального обліку. Зокрема, запропоновано вести такі субрахунки, що відповідають групі класифікації накладних витрат: 911 «Витрати на утримання та експлуатацію виробничого обладнання»; 912 «Витрати на утримання й експлуатацію виробничого приміщення»; 913 «Транспортні витрати»; 914 «Витрати на управління виробництвом»; 915 «Інші витрати» [25]. Така пропозиція вірна, але не для агробізнесу. Це пояснюється тим, що важливою частиною накладних витрат є витрати на технічне обслуговування та експлуатацію двигунів і тракторних парків, до яких також входять накладні витрати.

Інша група наукових розробок у спеціалістах бухгалтерського обліку займається удосконаленням процесу обліку загальновиробничих витрат. Різні автори запропонували розробку кумулятивної групової інформаційної форми для обліку загальновиробничих витрат за групами, районами виникнення, структурними підрозділами та зведеними відомостями. Запровадження таких

спеціальних реєстрів дозволяє швидко контролювати та контролювати вартісні процеси, що виникають для загальнопромислових цілей [25; 31; 55].

Відомо також включення накладних витрат у структуру накладних витрат з подальшим розподілом між видами продукції. Дискусія йде лише про вибір найкращої основи для розподілу витрат. Використання різних методів і баз для розподілу витрат галузі послуг вплине на оцінки основних витрат виробництва та вартості продукції. Крім того, різниця може бути дуже великою і збільшуватися в міру збільшення відсотка накладних витрат. Безсумнівно, що для вибору місця розповсюдження потрібні різні підходи, залежно від деталей галузі та виробничого процесу досліджуваної компанії. Тому робочий час можна використовувати як основу для розподілу корпоративних загальнопромислових витрат, які не мають принципової різниці в заробітній платі і є майже однаковими для всіх. Витрати на металургію, виробництво будівельних матеріалів і видобуток корисних копалин рекомендується розподіляти пропорційно кількості (масі) виробленої або видобутої продукції. Крім того, широко використовуються такі бази розподілу, як машинний час, розрахункові (скориговані) ставки та прямі витрати на оплату праці.

Нині існує багато відмінностей для визначення оптимальної бази розподілу загальнопромислових витрат у сільському господарстві. З кількох індикаторів, запропонованих національними стандартами, жоден не має 100% точності та гнучкості використання. Особливо це стосується рослинництва. Рослинництво має багато характеристик як галузь, що має значний вплив на виробництво природно-кліматичних факторів, які значною мірою впливають на масштаби виробництва та зростання витрат біологічних активів.

У сільському господарстві загальнопромислові витрати рослинництва, тваринництва та промислового виробництва розподіляються на планово-облікові показники пропорційно загальним витратам без урахування витрат на насіння, корми, сировину та напівфабрикати. продукт.

П(С)БО 16 «Витрати» [54] надає повний розрахунок собівартості продукції, оскільки теоретики та практики бухгалтерського обліку знають, що вітчизняна система витрат знаходиться десь між ринковою та методом планування, що на заході позначається терміном «absorption cost» [11].

Облік розподілу накладних витрат безпосередньо пов'язаний з категорією «звичайна потужність» і класифікується як постійний або змінний залежно від зміни обсягу виробництва, роботи та послуг. Для фактичного виробництва:

-Якщо потужність менше звичайної, виробничі витрати включають продукцію від стандартної постійної собівартості до фактичного обсягу виробництва. Тобто вартість включає лише деякі постійні накладні витрати. Дт23 «Виробництво» Кт91 «Накладні витрати». Решта загальновиробничих витрат не розподіляються і включаються до собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) протягом періоду, в якому вони виготовлені: Дт 90 «Собівартість реалізації» Кт 91 «Загальновиробничі витрати»;

-Якщо вона дорівнює нормальній потужності, загальна постійна вартість включається до виробничої собівартості. Дт23 «Виробництво», Кт91 «Загальновиробничі витрати».

-Потужність більше норми, нерозподілених витрат немає: Дт 23 «Виробництво», Кт 91 «Загальновиробничі витрати». У цьому випадку загальна сума фіксованих і нерозподілених накладних витрат не обов'язково перевищує фактичну величину.

Поділ накладних витрат на постійні та змінні та подальший їх перерозподіл створює очевидні процедурні труднощі у бухгалтерів. Спрощення процедурних аспектів включення до загальновиробничих витрат також може бути здійснено в умовах переходу до розвинених країн, які широко використовуються у змінних витратах «прямі витрати» тільки в системі витрат. Це зміщує фокус з важливості постійних накладних витрат на процес витрат.

Рішення також вимагає проблем, включаючи накладні витрати, які не розподіляються на продані товари, якщо немає продажу виробленого продукту. Відповідно до принципу отримання прибутків і витрат відповідно до вартісної складової реалізованої продукції, нерозподілені загальновиробничі витрати є місяцями виручки (виручки), до яких, наприклад, на наступних субрахунках збираються такі витрати повинні виконуватися. майбутні витрати.

Для компаній, які мають сезонний виробничий цикл, важливо використовувати методи обліку застави (наприклад, формування та використання резервів відпусток) для усунення коливань загальних накладних витрат.

Протиріччя між фінансовим обліком та управлінським обліком непрямих витрат через гармонізацію положень про П(С)БО 16 «Витрати» та податкового законодавства є очевидним у податковому обліку.

Отже, одразу після прийняття податкового законодавства витрати включаються до складу інших витрат (пп. 138.10.1) у складі витрат звітного періоду (пп. 138.5) [50].

Із 1 серпня 2011 р. загальновиробничі витрати, згідно з Законом України № 3609 від 7.07.2011 р. «Про внесення змін до Податкового кодексу та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України», стали складовою собівартості виготовленої та реалізованої продукції (робіт, послуг). Удосконалення законодавства змінили підхід до дати визнання податкових накладних витрат. Вони визнаються як витрати протягом періоду визнання доходу як частина постійних витрат і змінних накладних витрат. Постійно нерозподілене – звичайно, воно включається до собівартості товарів, проданих протягом періоду реалізації, як частина собівартості проданих товарів.

Надання повної, детальної та достовірної інформації про компанію вимагає аналізу ключових інструментів управління, тому її створення

вимагає цілісності даних, надійності, ефективності, цілей та минулого періоду часу.

Щоб виконати корпоративний аналіз накладних витрат, необхідно враховувати такі особливі характеристики витрат: Складний характер формування. Вона не пов'язана безпосередньо з виробництвом конкретного продукту, а виділяється на собівартість продукції особливим чином. Якщо це відбувається поза виробництвом, зміна виробничої програми не зменшить цих витрат. Впливати на результати діяльності з продажу; деякі залежать від кількості виробленої та реалізованої продукції, але ці зміни не є прямо пропорційними. Друга частина практично не залежить від обсягу виробництва і реалізації, але визначається політикою управління підприємства. Виходячи з цього, перш ніж аналізувати накладні витрати, зазвичай необхідно виконати завдання для підвищення ефективності виробництва:

- Вивчити складну структуру загальновиробничих витрат.
- Визначте закономірності у виробничому процесі компанії.
- Вивчення аналітичних показників у динаміці;
- Виявити та оцінити фактори, що впливають на суму витрат.
- Виявити оптимальний рівень загальновиробничих витрат, виявити резерви цього зниження.

Аналіз визнає себе функцією управління при обробці накладних витрат на двох рівнях: оперативному (тактичному) і стратегічному. Операційний рівень полягає у визначенні придатності та ефективності ресурсів для загальновиробничих цілей і є положенням цих витрат у собівартості продукції. Завдання на цьому етапі полягає в удосконаленні методології оперативного аналізу, яка зосереджена на оцінці поточної ситуації з урахуванням минулих адміністративних рішень. На стратегічному рівні аналіз включає визначення накладних витрат і моделювання ситуації на основі минулої діяльності. Тут важливо враховувати, як ці витрати розраховуються та включаються у собівартість виробленої продукції.

Інформація про майбутнє створює додаткові можливості для керівництва і ставить їх на найвищий рівень.

Аналіз накладних витрат компанії відображається в огляді шляху управління далі, і необхідно знайти резерви для зниження з метою підвищення ефективності витрат, зниження витрат виробництва та підвищення конкурентоспроможності.

1.4. Нормативне забезпечення обліку витрат підприємства

Бухгалтерське нормативне забезпечення є вищим органом державної влади України (законодавчим, адміністративним, представницьким), Міністерством фінансів України, іншими міністерствами, а власне, серією спеціальних нормативних актів для кожного суб'єкта, бухгалтерського обліку, фінансової звітності та Функції та розвитку. . управління економікою.

На думку Г.Г., Кірейцева, формування прогресивних систем і моделей обліку, нормативно-правової бази бухгалтерського обліку є непростим і складним. Вимагає найвищого рівня теоретичної підготовки вчених і практиків для розробки рекомендацій щодо вдосконалення обліку та систем [26]. М.С. Пушкар, М.Т. Щирба Українські нормативно-правові акти з фінансового обліку, що відповідають МСФЗ, розглядаються на чотирьох рівнях: правила, положення, методики, організації та засоби контролю [49]. Л.К. Сук і П.Л. Сук вважає, що основними нормативними документами, що регулюють українські правила бухгалтерського обліку, є: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», П(С)БО та НП(С)БО, Плани рахунків бухгалтерського обліку (повний і спрощений), «Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» [66].

Основним нормативним документом, що визначає правові основи складання нормативно-правових актів, організацій, бухгалтерської та

фінансової звітності в Україні, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України». Відповідно до цього закону бухгалтерський облік і фінансова звітність базуються на принципах, одним з яких є принцип доходів і витрат і відповідності. Суть цього принципу полягає в тому, що для визначення фінансових результатів за звітний період необхідно порівняти дохід звітного періоду з витратами, здійсненими для досягнення цього доходу. При цьому доходи та витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в міру їх виникнення, незалежно від дати надходження чи розрахунку готівкою [13].

Визначення зборів можна знайти в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку (далі – НП(С)БО) 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та в Інструкціях щодо складання фінансової звітності. Відповідно до вищезазначених нормативних документів, витрати — це зменшення економічного прибутку у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення капіталу (за винятком зменшення капіталу внаслідок вилучення або розподілу власником) [42; 36].

Методологічна основа формування інформації про витрати підприємства в бухгалтерському обліку та розкриття у фінансовій звітності регулюється вищезазначеними нормативними актами. Тому витрати, що відображаються в бухгалтерському обліку, одночасно зменшуються в активах або збільшуються пасиви [36; 54].

Витрати визнаються як витрати протягом певного періоду часу разом із визнанням понесеного доходу. Неможливість безпосередньо не пов'язана з виручкою протягом періоду часу, відображеного у витратах за звітний період, у якому вона була здійснена. Якщо актив забезпечує економічний вигравш протягом кількох звітних періодів, визнані витрати систематично визначають цю вартість (наприклад, у формі амортизації) протягом відповідного звітного періоду [36].

П(С) БО 16 «Витрати» визначає методологічні основи для створення облікової інформації про витрати підприємства та розкриття інформації у фінансовій звітності.

У мистецтві. Статтею 14 Податкового закону України витрати визначаються як сукупні витрати господарської діяльності, що сплачують податки у грошовій, матеріальній або нематеріальній формі, зі зменшенням економічних вигод внаслідок вибуття активів або збільшення зобов'язань. Власний капітал (за винятком зміни капіталу власниками у формі вилучення чи розподілу) [50].

Витрати на збут, адміністрування та інші операційні витрати не включаються до виробничих витрат, а операційні витрати відповідно до інструкцій з планування продукції (робіт, послуг) агробізнесу, обліку та витрат з 18 травня 2001 р. №132, що призвело до зменшення прибутку підприємств [35].

Фінансова звітність операційних витрат підприємства розкривається у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний прибуток) на основі методичних рекомендацій щодо складання фінансової звітності. Наведені вище нормативні акти визначають зміст і формат фінансового звіту (Звіту про прибутки та збитки) та загальні вимоги до розкриття цих положень [36]. Це точність контролю порядку визнання та звітності про витрати.

У процесі виробництва формується собівартість продукції, яка формує собівартість продукції, і собівартість виробництва і реалізації, тобто загальну собівартість продукції. Перелік поточних витрат, що входять до складу витрат, визначено Методичними рекомендаціями з планування, обліку та собівартості продукції (робіт, послуг) агробізнесу, затверджених наказом Мінагрополітики України від 18 травня 2001 р. Перелік і склад статей витрат на виробництво (послуги) базуються на нормативних діях, що визначаються самостійно агробізнесом відповідно до порядку облікової політики [35].

Основою бухгалтерського обліку торгівлі є основний документ, що фіксує факти торгівлі.

Основними документами для обліку операційних витрат є таблиці обліку робочого часу, таблиці обліку робіт і виконаних робіт, таблиці обліку трактористів, розрахунки амортизації основних засобів та інших основних засобів, основних засобів. Такі документи, як звіти про розподіл амортизації. Активи рослинництва, складські книги, рахунки-фактури, акти приймання виконаних робіт, накладні, консигнація, закон про сортування та сушіння продукції рослинництва, реєстрація виходу зерна з поля, зерна та інших продуктів. Виписки, рахунки-фактури, витрати насіння та рослини матеріальне право, закони про мінеральні, органічні та бактеріальні добрива, пестициди та гербіциди, звіти чи звіти про використання коштів, наданих у відрядженнях, бухгалтерські довідки, видаткові касові ордери, звіти банку, відомості про платежі та платежі, відомості про витрати тощо.

Заповнення основного документа, або запису операції, регламентується Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку від 24 травня 1995 р. № 88 [54].

Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарської діяльності підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291, будуть виконуватися синтетичні збори для 9-го рахунку. клас «Витрати діяльності», а саме: 90 «Собівартість реалізації», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності», 95 «Фінансові витрати», 96 «Втрати від участі в капіталі», 97 «Інші витрати», 98 «Податок на прибуток» [56].

Відповідно до інструкцій щодо застосування таблиць бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарської діяльності підприємств і організацій, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року, 9 клас «Витрати на діяльність» є зведеним. Використовується для інвестицій, фінансової діяльності та витрат на попередження надзвичайних ситуацій та ліквідацію їх наслідків. За дебетом цього класу рахунків відображають суму витрат, а за кредитом амортизують

суму витрат на кінець звітнього року або щомісяця за бух. 79 «Фінансові результати» [22].

Аналітичний облік операційних витрат ведеться за видами виробництва, статтями витрат, видами та видами діяльності, видами продукції чи групи. Для великомасштабного виробництва аналітичні витрати можуть нести бізнес-одиниця та центр витрат і відповідальності.

Наказом «Про затвердження спеціалізованих форм реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств та Методичних рекомендацій щодо їх застосування» від 4.06.2009 № 390 встановлено, що загальним обліковим листом витрат на виробництво є журнальні ордери для обліку у формі журнальних ордерів [37].

За меморіально-ордерної форми обліку облік ведуть у Меморіальних ордерах. За автоматизованого обліку реєстрами синтетичного обліку витрат на виробництво є журнали по відповідних рахунках, картки рахунків, оборотно-сальдові відомості та реєстри.

Звіт про операційні витрати компанії відображається в наступних типах звітів. Баланс (звіт про фінанси). Звіт про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід); Примітках до річної фінансової звітності; Формі № 50-сг (річна) «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств за рік» [36; 41; 24].

Основними законодавчими актами, що регулюють зовнішній контроль, у тому числі операційні витрати, є нормативні документи, що регулюють проведення зовнішнього аудиту аудиторськими фірмами, податковими органами, органами статистики та ін.

Отже, з Закону України «Про аудиторську діяльність» для проведення аудиторської перевірки атестованих бухгалтерів, бухгалтерського обліку, первинних документів та іншої інформації про фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, а також визначення достовірності її звітності, обліку та повноти. діючі норми та стандарти, встановлені відповідно до положень [14].

Висновки до першого розділу

1. Дослідження виявило, що значення «витрати» в бухгалтерському обліку пов'язане з визначенням фінансових результатів, тобто чистого доходу або чистого збитку за конкретний звітний період для складання фінансової звітності. На нашу думку, основне визначення обліку собівартості продукції має включати різноманітні способи підходу до організації управлінського обліку виробничої діяльності або трансформації обліку собівартості продукції. Загалом передбачений підхід до класифікації витрат охоплює всі сфери діяльності компанії. Запропонована класифікація витрат підвищує ефективність управління. Посилити контроль за споживанням. Визначте резервні копії, щоб підвищити продуктивність. Удосконалити організацію та методика обліку витрат на підприємстві.

2 В системі управління підприємством значної уваги вимагають загальновиробничі витрати. Скорочення цих витрат є одним із резервів зменшення собівартості продукції та відповідно збільшення прибутку, тому здійснення якісного облікового процесу загальновиробничих витрат відіграє значну роль в ефективному управлінні господарством. Аналіз накладних витрат компанії є передумовою ефективного управління і відображається в подальших напрямках управління для підвищення ефективності витрат, зниження витрат виробництва та зниження рівня конкурентоспроможності. Вам потрібно знайти резервну копію.

3. Дослідивши правила витрат, можна зробити висновок, що визначення витрат регулюється багатьма українськими законами, національними правилами (стандартами), інструкціями, наказами, рекомендаціями тощо. Це документ для бездоганного обліку в компанії. Закон, прийнятий в Україні, не регулює методологічні та методичні аспекти внутрішнього контролю агробізнесу та пов'язаний з удосконаленням у цій

сфері для забезпечення ефективної системи контролю, включаючи операційні витрати.

РОЗДІЛ 2. СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Фінансово-економічна характеристика СТОВ «Дніпро Н» Кам'янського району Дніпропетровської області

Головним документом, що встановлює порядок організації, здійснення фінансово-господарської діяльності та ліквідації підприємства є статут. Господарство відповідно до статуту і в порядку, встановленому чинним законодавством України, має право:

- 1) проводити, як на території України, так і за кордоном, господарські операції і створювати юридичні акти, у тому числі укладати договори, а також брати участь в конкурсах і надавати гарантії;
- 2) самостійно планувати всі види діяльності;
- 3) створювати на території України і за межами своєї філіали, представництва і інші підприємства, брати участь у спільних підприємствах на території України і за кордоном;
- 4) реалізувати свою продукцію, послуги і майно.

Основним напрямком сільськогосподарського виробництва у СТОВ «Дніпро-Н» в рослинництві є вирощування зернових культури, соняшник, рапс, озимий ячмінь, озима пшениця, ярий ячмінь, яра пшениця і просо в тваринництві – свинарство.

Своєчасний та якісний аналіз фінансового становища, ліквідності, платоспроможності та фінансової стабільності підприємства у міру переходу української економіки до ринкових відносин із значним розширенням прав корпорацій у фінансово-господарській діяльності. Оцінка ролі та пошук шляхів зміцнення фінансової стабільності.

Важливим є своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємства, яка здійснюється лише на основі своєчасного та об'єктивного

аналізу фінансового стану підприємства.

Фінансова діяльність підприємства включає систематичне надходження та ефективне використання фінансових ресурсів, дотримання розрахунково-кредитної дисципліни, досягнення розумного співвідношення власних і позикових коштів, фінансової стійкості для ефективного функціонування підприємства.

Це визначає практичну необхідність і важливість систематичної оцінки фінансового стану компанії. Важливу роль у забезпеченні стабільного фінансового стану відіграє фінансове становище підприємства.

Основою інформації для визначення фінансового стану підприємства є дані балансу (форма 1), звіту про фінансові результати (форма 2), приміток до фінансової звітності (форма 5), дані звіту «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств» ф № 50-с.г. та статистична звітність.

СТОВ «Дніпро Н» отримує гроші від своєї основної діяльності: сільськогосподарського виробництва, сільськогосподарського виробництва, тваринництва, а також надає зайнятість та сільськогосподарські послуги приватним особам і компаніям. Ви також можете отримувати дохід у процесі іншої господарської діяльності (продаж товарно-матеріальних цінностей, позичання та позичання основних засобів, залишок товарно-матеріальних цінностей, безоплатно отримані товарні запаси тощо). Дохід є важливим показником для визначення прибутку, а отже, і прибутку.

Для аналізу динаміки, складу та структури доходів діяльності СТОВ «Дніпро Н» використано I розділ «Звіту про фінансові результати за 2017 – 2019 рр. Інформація щодо оцінки майна та капіталу ТОВ «Дніпро-Н» наведено в таблиці 2.1 та 2.2. Результати горизонтального і вертикального аналізу майна свідчать про наявність як позитивних, так і негативних ознак і тенденцій у майновому стані підприємства за інформацією активу балансу.

Розрахунки таблиці 2.1 свідчать, що підприємство ТОВ «Дніпро-Н» станом на кінець 2020 р. має загальну вартість майна у розмірі 8538,0 тис.

грн.

Таблиця 2.1

Оцінка майна ТОВ «Дніпро-Н» за 2016-2020 рр., тис. грн.

Види активів (майна)	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношенн я у % 2020р. до 2016р.
Майно - усього	2566,9	2659,0	3128,0	4795,0	8538,0	332,62
Необоротні активи	799,8	844,0	749,0	1085,0	4805,0	600,78
Основні засоби	750,8	807,0	722,0	1016,0	4732,0	630,26
Довгострокові біологічні активи	49,0	37,0	27,0	69,0	73,0	148,98
Оборотні активи	1767,1	1815,0	2379,0	3710,0	3733,0	211,25
Оборотні виробничі фонди	819,3	1071,0	1668,0	2491,0	2823,0	344,56
Виробничі запаси	77,5	43,0	75,0	55,0	104,0	134,19
Фонди обігу	947,8	744,0	711,0	1219,0	910,0	96,01
Готова продукція і товари	72,6	159,0	67,0	185,0	602,0	829,20
Поточна дебіторська заборгованість	825,5	563,0	641,0	302,0	52,0	6,30
Грошові кошти і поточні фінансові інвестиції	49,7	22,0	3,0	732,0	256,0	515,09

За останні 5 роки спостерігається його збільшення на 5972 тис. грн. На кінець періоду, який досліджується 85,38% загальної вартості майна займають необоротні активи 43,72% займають оборотні активи. Всі активи підприємства з роками мали тенденцію до збільшення. Найбільш активне зростання за аналізований період демонструють основні засоби (збільшення на 3981,2 тис. грн.), поточна дебіторська заборгованість зменшилась і на кінець 2020 року становить 52,0 тис.грн. Аналіз майнового стану показав, що у 2020 році вартість майна СТОВ «Дніпро Н» порівняно з 2016 роком збільшилася на 332,62%. Вартість необоротних активів зростає на 600,78%,

зокрема вартість основних засобів підвищилась на 3 млн. 981,2 тис. грн., або у на 630,26%.

Таблиця 2.2

Оцінка капіталу ТОВ «Дніпро-Н» за 2016-2020 рр., тис. грн.

Види пасивів (капіталу)	2016 р.	2017р.	2018р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
Капітал-усього	2566,9	2659,0	3128,0	4795,0	8538,0	332,62
Власний капітал	2059,3	1798,0	2319,0	3201,0	4096,0	198,90
Статутний капітал	19,1	19,0	7,0	7,0	7,0	36,65
Зобов'язання	507,6	861,0	809,0	1594,0	4442,0	875,10
Забезпечення наступних витрат і платежів	137,7	131,0	353,0	803,0	696,0	505,45
Довгострокові зобов'язання	235,8	181,0	127,0	334,0	3294,0	1396,95
Поточні зобов'язання	134,1	549,0	329,0	457,0	452,0	337,06
Кредиторська заборгованість	103,0	137,0	112,0	171,0	142,0	137,86

Проаналізувавши динаміку змін капіталу та зобов'язань таблиця 2.2, також бачимо збільшення всіх пасивів господарства. Загальний обсяг капіталу за 5 років збільшився на 332,62%. На кінець 2020 року власний капітал становив 85,38% від загальної суми капіталу. Поточна кредиторська заборгованість в 2020 році порівняно з 2016 роком збільшилась на 137,86% і на кінець 2020 року становить 142,0 тис. грн., це свідчить про дисбаланс заборгованостей господарства, що негативно впливає на фінансову стійкість господарства.

Аналіз даних табл. 2.2 показав, що загальна сума капіталу досліджуваного підприємства у 2020 р. збільшилася порівняно з 2016 р. на 5 млн. 971 тис. грн. Сума власного капіталу підприємства зросла на 2 млн. 036,7 тис. грн.

Величина зобов'язань та забезпечень СТОВ «Дніпро Н» у 2020 році порівняно з 2016 роком зросла на 3934,4 тис. грн., або на 875% за рахунок суми довгострокових зобов'язань та забезпечень.

У структурі пасивів СТОВ «Дніпро Н» протягом досліджуваних років переважає питома вага власного капіталу підприємств – 100%.

Показники функціонального стану та інформація щодо оцінки руху основних засобів господарства наведено в додатку В.

Розрахунки, представлені в додатку В, свідчать, що показники стану та руху основних засобів СТОВ «Дніпро Н» з 2016-2020 рр. показали, що приріст основних засобів збільшились на 232,02% або на 1119,8 тис. грн.. Первісна вартість основних засобів на кінець року теж збільшились на 434,42 %, або на 4492,6 тис. грн. Коефіцієнт оновлення основних засобів за останні три роки показує значне підвищення, найбільшим цей коефіцієнт став у 2020 р. – 66,28. Найбільше вибулих основних засобів було в 2017 р. – 150 тис. грн.. Сума нарахованого зносу на початок 2020 року збільшилась на 178,98% і склала - 952,0 тис. грн., а на кінець року теж збільшилась на 186,30% і склала- 1104,0 тис. грн. Коефіцієнт придатності основних засобів на кінець 2020 року становить 51,63 %, порівнюючи з попередніми роками, значення коефіцієнта є найвищим за аналізований період. Отже стан основних засобів на СТОВ «Дніпро Н» Кам'янського району Дніпропетровської області можна вважати задовільним.

Для визначення фінансового стану СТОВ «Дніпро Н» проаналізуємо за допомогою даних додатку Д.

З наведеної в додатку Д інформації про фінансові результати діяльності СТОВ «Дніпро Н» за 2016-2020 рр., бачимо, що чистий дохід від реалізації продукції за аналізований період зріс на 343,02 % та складає в 2020 р. 9869,00 тис. грн.. в 2016 році становить 2877,10 тис. грн.. Операційні витрати також збільшились на 340,71%, як бачимо темпи зростання доходу від реалізації вищі за операційні витрати, що вдалось досягти за рахунок зменшення адміністративних та інших операційних витрат на 43,34 % та 94,74 %

відповідно. Валовий прибуток господарства зріс на 308,32% і в 2020 році зоставив 2979,00 тис. грн.. Чистий прибуток в 2020 році на 903,1 тис грн.. більший ніж 2017 році, чистий прибуток у % до валового прибутку становить 35,56 % в 2017 році, що на 16,2 в.п. більше за рівень 2017 року. Загалом показники фінансової результативності СТОВ «Дніпро Н» показують позитивну динаміку, що свідчить про високий управлінський рівень керівництва господарства.

Основні показники, що характеризують фінансову стійкість господарства наведені в додатку Ж.

Проаналізувавши показники фінансової стійкості СТОВ «Дніпро Н» за 2017-2020 рр. можна сказати що всі коефіцієнти знаходяться в оптимальному значенні.

- Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів на протязі всього аналізованого періоду збільшується , що в свою чергу не є критичною тенденцією, але потребує подальшого контролю за для запобігання збільшення даного коефіцієнта.

- Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів з роками збільшується і в 2020 році склав 0,78, що н на 35,16%. Цей коефіцієнт повинен збільшуватися, що дасть можливість підвищити ліквідність балансу підприємства.

- Коефіцієнт автономії зменшився на 59,80 %, цей показник важливий як для власників, так і для кредиторів компанії. Низьке значення показника буде сигналізувати про високий рівень ризиків і низьку стійкість компанії в середньостроковій перспективі. На СТОВ «Дніпро Н» в 2020 році коефіцієнт становив 0,48, що вказує на достатній рівень фінансової стійкості господарства.

- Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні збільшився на 251,29% і в 2020 році становить 1,58. Це свідчить про ефективне використання коштів господарства

- Коефіцієнт маневреності власного капіталу за аналізований період зріс на 251,29 % , це вказує на те що частка мобільних засобів господарства зросла, що дозволяє відносно незалежно маневрувати цими засобами.

Відбулося зменшення за такими показниками :

- коефіцієнт забезпеченості запасів хоч і не нижче за нормативне значення, але показує негативну динаміку. В 2020 році коефіцієнт становить 0,75, що на 45,02% менше за рівень 2017 року.

- Коефіцієнт фінансового ризику в 2020 році становить 1,08 і порівняно з 2017 роком показник зменшився на 33,86 %, це свідчить про підвищення рівня стійкості господарства.

За показниками, які наведені в додатку К, охарактеризуємо стан ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів СТОВ «Дніпро Н».

Баланс буде абсолютно ліквідним, якщо задовольнятиме такі умови:

- найбільш ліквідні активи перевищують негайні пасиви або дорівнюють їм;

- активи, що швидко реалізуються, дорівнюють короткостроковим пасивам або більші за них;

- активи, що реалізуються повільно, дорівнюють довгостроковим пасивам або більші за них;

- активи, що важко реалізуються, менші за постійні пасиви.

Якщо підприємство відповідає першим трьом вимогам, а саме, оборотні активи перевищують зовнішні зобов'язання підприємства, це свідчить про наявність у підприємства власних оборотних коштів та забезпечення фінансової стійкості. , Повинна бути виконана остання умова. Якщо одна з перших трьох умов не виконується, це свідчить про те, що фактична ліквідність балансу відрізняється від абсолютного значення.

За даними додатку К баланс господарства, що аналізується, має недостатній рівень найбільш ліквідних активів. На кінець звітного періоду маємо: - $A1 < P1$; - $A2 > P2$; - $A3 > P3$.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності на кінець 2020 року, що менше за нормативний показник, але це ще не дає підстави вважати неможливим негайне погашення господарством своїх боргів, бо малоймовірно, щоб усі кредитори підприємства одночасно пред'явили йому свої боргові вимоги. Проміжний коефіцієнт покриття усі 5 років сягає нормативних значень. Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності) протягом всього аналізованого періоду знаходився на достатньому рівні і в 2020 році склав 8,26, отже загальна ліквідність господарства перебуває на достатньому рівні. Коефіцієнт загальної платоспроможності за аналізований період зменшився і в 2020 склав 2,28, але все ж свідчить про достатню платоспроможність господарства.

Коефіцієнт обертання оборотних активів характеризує кількість оборотів оборотних коштів за період, що аналізується. Якщо більше оборотів здійснюють оборотні кошти, то краще вони використовуються. На СТОВ «Дніпро Н» цей коефіцієнт становить в 2020 році 2,21, що на 74% більше за рівень 2017 року. Результати оцінки свідчать про достатній рівень ефективності використання оборотних активів господарством.

В додатку Л наведені основні показники ділової активності господарства за 2017 - 2020 роки.

Розрахунки, представлені в додатку Л, за 2017-2020 рр. показників ділової активності СТОВ «Дніпро Н» показали:

- Загальний коефіцієнт обертання капіталу збільшився на 105,64%, найвищий цей показник в 2020 році, він становив 2,21. Можна стверджувати, що цей коефіцієнт має високе значення і продовж останніх років збільшується, це свідчить про високу оборотність власного капіталу;

- Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості підвищився на 98,98% і становить в 2020 році 46,46 це відносно високий показник, що підтверджує високу ліквідність оборотних коштів на СТОВ «Дніпро Н». Чим більше цей показник, тим швидше дебіторська

заборгованість повертається в кошти, а отже підвищується ліквідність оборотних коштів господарства.

- Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості в 2020 році дорівнює 49,23, що на 43.14 % більше за рівень цього показника в 2017 року. Збільшення даного показника може відображати ріст покупок за власні кошти.

- Коефіцієнт оборотності власного капіталу має тенденцію до зменшення, що свідчить про сповільнення оборотності власного капіталу. За аналізований період коефіцієнт знизився на 13,89 %. Значення коефіцієнта вказує на те, скільки товарів та послуг було продано на кожную гривню залучених від власників коштів. Зниження показника відображає не пропорційне збільшення капіталу та прибутку господарства.

В додатку М, згідно значень показників фінансового стану господарства, встановимо інтегрований показник фінансового стану користуючись «Матрицею визначення рейтингів фінансових показників господарюючого суб'єкта».

Провівши аналізу фінансового стану СТОВ «Дніпро Н», бачимо, що рівень інтегрованого показника фінансового стану на протязі всього аналізованого періоду знаходиться на достатньо високому рівні. Найнижче значення показника зафіксоване в 2016 році – 8,18, даний рівень здебільшого зумовлений значною часткою простроченої кредиторської заборгованості, але вже в наступному році ситуація була вирішена, що в свою чергу позитивно вплинуло на інтегрований показник в 2019 році – 8,96.

Отже проаналізувавши основні фінансово-економічні показники діяльності СТОВ «Дніпро Н» за 2017 – 2020 роки можна зробити такі висновки.

- Оцінка майна та капіталу СТОВ «Дніпро Н» показує, що загальний обсяг валюти балансу значно виріс за аналізований період, але існують проблема значного перевищення поточної кредиторської заборгованості над

рівнем поточної дебіторської заборгованості, що негативно впливає на фінансову стійкість господарства.

- За даними фінансової звітності господарства можна зробити висновок, що функціональний стан та ефективність використання основних засобів підприємства знаходяться на задовільному рівні.

- Показники фінансової результативності СТОВ «Дніпро Н» висвітлюють позитивну динаміку, що свідчить про високий управлінський рівень керівництва господарства.

- Фінансова стійкість господарства загалом знаходиться на достатньому рівні, за винятком коефіцієнта співвідношення оборотних і необоротних активів, що з роками зменшився на 46,47%. Цей коефіцієнт повинен збільшуватися, що дасть можливість підвищити ліквідність балансу підприємства.

- Коефіцієнт загальної платоспроможності за аналізований період збільшився на 28,16 % і свідчить про достатню платоспроможність господарства, а от коефіцієнт абсолютної ліквідності на кінець 2020 року склав 0,15, що менше за нормативний показник.

Загалом фінансово-економічний стан СТОВ «Дніпро Н» можна вважати задовільним, так як виявлені недоліки не є катастрофічними, а основні показники такі, як чистий дохід та валовий прибуток з роками мають позитивну динаміку. Також про задовільний стан фінансового стану господарства свідчить доволі високий рейтинг фінансового стану, який на протязі всього аналізованого періоду був на рівні А.

2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства

Бухгалтерський облік ведеться за допомогою бухгалтера на чолі з головним бухгалтером. Склад лінійної структури обліку. Тобто всі

працівники бухгалтерії підпорядковуються безпосередньо головному бухгалтеру. ТОВ «Дніпро Н» використовує журнальний ордерний облік.

Штат бухгалтерії складається з семи осіб, чотирьох бухгалтерів центральної бухгалтерії та трьох бухгалтерів відділу (рис. 2.1).

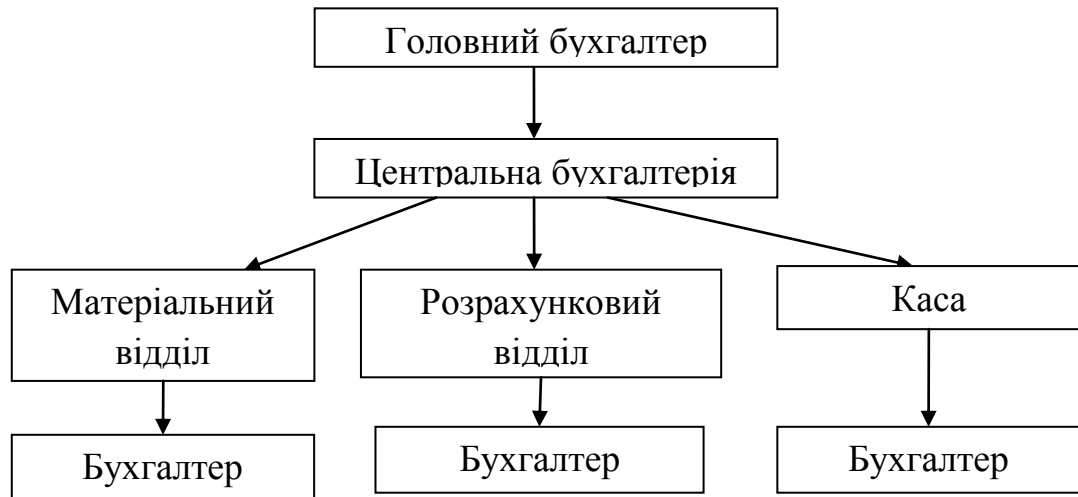

Рис. 2.1. Структура облікового апарату

Функціональні обов'язки:

Головний бухгалтер-бухгалтер з звірки з банком; Опис виробничих процесів у тваринництві та рослинництві. Облік реалізації продукції; Облік основних засобів. Створити фінансову звітність для вашої компанії.

Бухгалтери розрахункового відділу-Ведення обліку доходів і платежів. Облік розрахунків з підзвітністю. Облік земельних паїв.

Бухгалтери відділу матеріалів-Ведення обліку готової продукції. Бухгалтерія ЧСЧ; Облік матеріалів і сировини; Облік розрахунків за рахунком.

Обсяг обов'язків головного бухгалтера визначається Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України». Закон визначає, що основний бухгалтер компанії:

- Ми гарантуємо, що ви дотримуетесь методологічних засад бухгалтерського обліку, вчасно складаєте та подаєте фінансову звітність.
- Керуйте контролем над тінню всіх бізнес-операцій у вашому обліковому записі.

– Берить участь у створенні документації про недоліки та наданні компенсації за недоліки, крадіжки та пошкодження майна Вашої компанії.

– Забезпечує перевірку бухгалтерського стану філій, представництв, офісів та інших окремих підрозділів компанії.

Головний бухгалтер призначається на посаду або звільняється з посади керівником і відразу стає підлеглим. Дотримується принципів загальної методології бухгалтерського обліку, забезпечує управління та відображення всіх реалій господарського життя в бухгалтерському обліку, надає оперативну інформацію, своєчасно редагує звіти, аналізує економіку фінансово-господарської діяльності. внутрішньогосподарська діяльність.

Функція бухгалтерського обліку регулюється посадовою інструкцією, розробленою головним бухгалтером і розробленою для конкретних гравців. Вони розробляються на фермі для кожної конкретної штатної посади.

Посадова інструкція працівника дозволяє створити перелік дій, які необхідно виконати для кожного працівника. Визначити та включити обов'язки особи, а також особисті права та обов'язки особи. Слідкуйте за продуктивністю кожного гравця та оцінюйте результати.

Основними вимогами, які повинні відповідати при побудові бухгалтерського персоналу та підвищенні ефективності роботи бухгалтерського персоналу, є: узгодженість між відділами та гравцями. Зв'язок між бухгалтерією та іншими структурними підрозділами компанії, а також із зовнішнім середовищем. Ефективність управління та швидкість виконання. Високоякісний сервіс для бізнесу, кореспондентів та відвідувачів. Зведіть до мінімуму кількість необхідних операцій і виключіть паралельні процеси, державні заощадження.

Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку несуть головний бухгалтер та директор.

Головний бухгалтер підписує з відповідальною особою підприємства документи, що підтверджують приймання та видачу цінностей, готівки, розрахунків, кредитних та фінансових зобов'язань. Вони не отримують

виконавчі та виконавчі документи, пов'язані з правочинами, які порушують законодавство та порушують фінансово-договірну дисципліну. Головний бухгалтер також забезпечить Вам своєчасну передачу бухгалтерської документації на зберігання, реєстрацію та архівацію, а також узгодить призначення, звільнення та переміщення особи з основною відповідальності.

Розподіл облікових операцій між окремими гравцями вимагає уважного підходу від головного бухгалтера з урахуванням індивідуальних особливостей та рівня знань гравців. Робота бухгалтерського персоналу регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та іншими правилами та положеннями щодо бухгалтерських послуг підприємства, які розроблені відповідно до кваліфікаційних характеристик.

Вказує дату, облік, обробку та приймання архівів, створених або отриманих від інших підрозділів чи підприємств для впорядкування передачі та забезпечення своєчасного отримання первинних облікових документів за розпорядженням керівника підприємства з обліку документів. Графік складається у вигляді переліку робіт, пов'язаних з кожним структурним підрозділом, і створює, перевіряє та опрацьовує документи, виконані конкретним виконавцем, із зазначенням взаємозв'язків та робочого часу.

У СТОВ «Дніпро Н» бухгалтерська організація містить такі елементи:

- Положення про бухгалтерські послуги.
- Положення про головного бухгалтера.
- Блок-схема документації.
- Опис проекту виконавця.
- Організаційно-правове та методичне забезпечення бухгалтерських послуг.
- Інші види робіт, пов'язані з обліком організацій.

На СТОВ «Дніпро Н» середньооблікова чисельність працівників перевищує 50 чоловік і обсяг виручки від реалізації продукції більше 2,5 млн. грн. тому облік здійснюють на загальних підставах.

Відповідно до наказу про облікову політику на СТОВ «Дніпро Н»

ведення бухгалтерського обліку здійснюється за журнально-ордерною формою.

Зміни до облікової політики господарства дозволяється вносити, якщо:

- зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
- зміняться статутні вимоги підприємства;
- нові положення про облікову політику (запропоновані та підтримані експертами компанії) забезпечують більш точне відображення торгівлі.

При складанні фінансової звітності ліміт суттєвості згідно наказу встановлюється у розмірі 50 грн.

Основні засоби — це активи, термін корисного використання (експлуатації) яких, як очікується, буде визначений виробничим комітетом на один рік або більше (операційний цикл, якщо один рік або більше) і вартість яких дорівнює сумі. Більше 2500 грн.

До малоцінних неліквідних реальних активів належать активи, відмінні від основних засобів (за класифікацією, наведеною в розділі 5 П (С) БО 7 «Основні засоби» та розділі 4 Наказу про облікову політику для економіки), вартість яких становить 2500 грн і менше

Визначено наступний метод нарахування амортизації.

- Інший неліквідні реальні активи - прямолінійний метод;
- Основні засоби та малоцінні бібліотечні фонди-100% вартості першого місяця користування об'єктом.
- Оренда предметів-Легкий спосіб.

Строки корисного використання нематеріальних активів визначаються згідно з наказом господарства за підсумками місяця, в якому нематеріальні активи управляються та амортизуються за прямолінійним методом.

Обліковою політикою господарства методом оцінки вибуття запасів обрано – середньозваженої собівартості.

Розмір резерву сумнівного рахунку визначається на основі класифікації дебіторської заборгованості за неоплачену продукцію, товари та послуги.

Основою розподілу накладних витрат СТОВ «Дніпро Н» обрала прямі

витрати мінус вартість виробленого насіння та кормів.

2.3. Документальне забезпечення та методика ведення розрахунків загальновиробничих витрат на підприємстві

У СТОВ «Дніпро Н» бухгалтерськими документами, які є підставою для віднесення витрат до загальновиробничих, виступають:

- по амортизації – «Розрахунок амортизації основних засобів»;
- по виробничих запасах - «Лімітно-забірна картка», «Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів»;
- по малоцінних та швидкозношуваних предметах – «Акт на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів»;
- грошових коштів – «Видатковий касовий ордер», виписка банку;
- витрат на відрядження – «Звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт»;
- робіт і послуг підрядників – «Рахунок-фактура», «Акт приймання виконаних підрядних робіт»;
- заробітної плати - «Табель обліку використання робочого часу», а також, складена на його підставі «Розрахунково-платіжна відомість».

У встановлені графіком документообігу дні документи з обліку витрат надходять до бухгалтерії господарства, де їх відображають в оборотно-сальдових відомостях.

Щомісячне списання загальновиробничих витрат оформляється за допомогою розрахунку (довідки), складеного працівником бухгалтерії, узагальнення обліку загальновиробничих витрат здійснюється у журналі-ордері №5.

Отже, первинний облік загальновиробничих витрат на СТОВ «Дніпро Н» – це спосіб документального спостереження витрат у процесі виробництва або відразу після його завершення.

Як правило, агробізнеси не поділяють накладні витрати на постійні та змінні. Це пов'язано з двома важливими умовами: а) Через погодні умови в певному році, на відміну від промислових компаній, кількість показників не може бути визначена, тому не можна визначити нормальну потужність, отже, фіксовані витрати та підозрілі змінні. б) Зі складу загальновиробничих витрат виділяються окремі витрати, пов'язані з використанням техніки, особливо сільськогосподарської техніки. Ці витрати амортизуються безпосередньо на конкретний об'єкт. Наприклад, витрати на технічне обслуговування газонокосарки можна амортизувати безпосередньо на річні або багаторічні газони або записувати на рахунок «Витрати на утримання машинно-тракторного парку», залежно від умов конкретного року. «[31].

Однак, якщо організаційна структура компанії створює команди або якщо ви призначаєте інші підрозділи як центр витрат, інші рахунки можуть бути накладними витратами для певної команди як частиною накладних витрат, овочева команда тощо.

Кожна компанія обирає власні методи та процедури розподілу накладних витрат на основі технологічних характеристик, таких як технологія виробництва рослинництва, організація та структура виробництва. Слід зазначити, що при ознайомленні компанії з методами планування, бюджетування та управління витратами необхідно поступово визначити, чи є метод розподілу накладних витрат найбільш економічним для кожної компанії [59].

Вибрана база для розподілу накладних витрат підприємства визначається в обліковій політиці.

У вітчизняній практиці це питання зазвичай розглядається в контексті традиційних методів розподілу, щоб знайти універсальну базу для компаній у всіх галузях. Тому в різних дослідженнях з теорії та практики витрат існує понад 20 способів розподілу накладних витрат між об'єктами витрат залежно від галузі. Загальною основою розподілу є сума прямої заробітної

плати виробничих робітників, сума прямих витрат на виробництво, обсяг виробництва та інші натуральні показники і витрати [69].

Як стверджує Я.В. Соколов, який би вибір керівництва компанії не був звичайним. Якщо розподілити всі накладні витрати за одним фактором, витрати будуть відрізнятися залежно від вибраної вами бази. Однак, якщо кожна стаття витрат розподілена за певним коефіцієнтом, вибір коефіцієнта також дуже умовний, так що загальні витрати є сумою ряду значень, які логічно не збігаються. У першому випадку похибка вартості однонаправлена, а в другому – різноспрямована, і її складніше ігнорувати [63].

Основою розподілу накладних витрат СТОВ «Дніпро Н» обрала прями витрати мінус вартість виробленого насіння та кормів.

Щоб розподілити загальновиробничі витрати на рахунок рослинництва, розрахуйте коефіцієнт розподілу за такою формулою:

$$K = \frac{\sum B_3}{\sum B_i}, \quad (2.1)$$

$$B_{3i} = K * B_i, \quad (2.2)$$

де K – коефіцієнт розподілу загальновиробничих витрат;

$\sum B_3$ – сума загальновиробничих витрат по основних сільськогосподарських культурах;

$\sum B_i$ – сума всіх прямих витрат без вартості насіння по основних сільськогосподарських культурах;

B_{3i} – загальновиробничі витрати, віднесені на відповідну культуру;

B_i – всі витрати, віднесені на відповідну культуру.

Проаналізувавши дані Звіту про основні економічні показники роботи сільськогосподарського підприємства, форма 50 С-Г СТОВ «Дніпро Н» за 2020 рік, визначили коефіцієнт розподілу загальновиробничих витрат рослинництва:

$$K = \frac{\sum B_3}{\sum B_i} = \frac{(1324,6)}{(9905,1 - 757,3)} = 0,1448$$

В таблиці 2.3 наведено розрахунок загальновиробничих витрат в рослинництві, що понесені на СТОВ «Дніпро Н» в 2020 р.

Таблиця 2.3

Розподіл загальновиробничих витрат рослинництва на базі сукупних витрат без насіння (за даними звіту ф.50.с-г.) на СТОВ «Дніпро Н» за 2020 р.

Об'єкт обліку	Прямі витрати		База розподілу	Коефіцієнт розподілу	Загально виробничі витрати
	всього	в тому числі вартість насіння			(6гр.=4гр.х 5гр.)
Пшениця	5039,5	367,1	4672,4	0,1448	676,56
Ячмінь	1225,4	154,0	1071,4		155,14
Соняшник на зерно	1734,8	204,2	1530,6		221,63
Ріпак	1905,3	10,2	1895,1		274,41

За даними таблиці 2.3, коефіцієнт загальновиробничих витрат становить 0,1448, що у відсотковому відношенні – 14,48% від загальної суми витрат, і не звертати увагу на такий вагомий показник неможливо.

Отже, загальна сума загальновиробничих витрат рослинництва на СТОВ «Дніпро Н» в 2020 році становила 1327,4 тис. грн., що на нашу думку є неприйнятно значною сумою для даного господарства в сучасних конкурентних умовах. Вважаємо, що значним резервом поліпшення фінансово-господарського стану підприємства є заходи, які дозволять підвищити якість обліку та аналізу загальновиробничих витрат господарства.

2.4. Фінансовий облік загальновиробничих витрат підприємства

Рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» записують витрати на управління виробництвом і управління основними виробничими галузями, магазинами, відділами, відділами, а також витрати, пов'язані з обслуговуванням і експлуатацією машин і обладнання.

Цифра відображає економічну характеристику рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». 2.2.

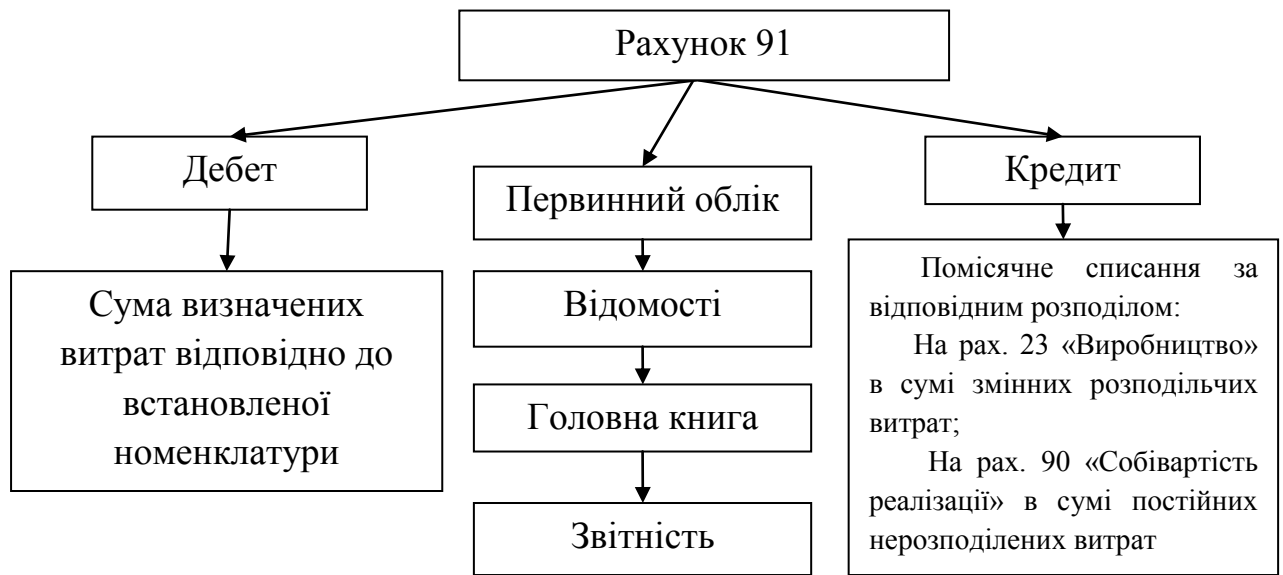

Рис. 2.2. Економічна характеристика рахунку 91

Типові виробничі витрати на кінець місяця списуються на 23 рахунки «Виробництво» по кожному виду собівартості та включаються до собівартості продукції (робіт, послуг). Типові виробничі витрати в межах нормативного обсягу вважаються розподіленими та списуються на рахунок 23 «Виробництво». Інші витрати не розподіляються і списуються на облік 90 «Собівартість реалізації».

Аналітичний облік проводився за родом походження, центром та статтею (видом) витрат.

Групування витрат підприємства за об'єктами витрат (об'єктами витрат) і виробництва (робіт, послуг) за статтями витрат встановлюється підприємством з урахуванням технологічних особливостей організації та

виробництва, нормативних вимог, потреб управлінського обліку та бухгалтерського обліку.

Для цього однакові витрати за рік повинні відповідати підсумковому порядку тих самих статей витрат при відображенні в аналітичному обліку витрат на виробництво. З огляду на це, необхідно визначити економічний зміст кожної статті витрат з врахуванням положень пунктів 11–16 ПСБО 16 «Витрати».

Загальновиробничі витрати (змінні та постійні) не можуть бути безпосередньо пов'язані з індивідуальними витратами виробництва. Отже, протягом місяця вони перераховуються з кредиту відповідних рахунків на рахунки накопичення та розподілу 91. Наприкінці звітного місяця сума загальновиробничих витрат розподіляється за калькуляцією, формат якої відображається у додатку 1 ПСБО 16 «Витрати» (виправлено), витрати амортизуються та записуються 91 «Загальновиробничі витрати». Він закритий тобто у вас не може бути рівноваги.

На ТОВ «Дніпро Н» накладні витрати відображаються на рахунку 91. До них належать витрати на контроль виробництва (компенсації персоналу, наприклад магазинів і запчастин, соціальна діяльність та відрахування на медичне страхування персоналу магазинів і запчастин, експлуатаційні витрати). Проїзд персоналу в магазини, запчастини тощо); Знос основних і нематеріальних активів загальновиробничого призначення. Витрати на утримання, експлуатацію та ремонт, страхування та оперативну оренду основних засобів загальновиробничого призначення. Витрати збільшують технологію та організацію виробництва. Витрати на утримання опалення, освітлення, водопостачання, каналів та іншого виробничого обладнання. Витрати на утримання виробничого персоналу. Витрати на охорону праці, техніку безпеки та охорону навколишнього середовища.

На собівартість продукції загально виробничі витрати відносять прямо і аналітичний облік здійснюється у відомостях, де контролюються витрати відповідно до затвердженого кошторису.

Основні операції з обліку загальновиробничих витрат СТОВ «Дніпро Н» наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Основні операції з обліку загальновиробничих витрат

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума грн.
	Дебет	Кредит	
Відображено суму нарахованої амортизації	91	13	16422
Нараховано витрати на відрядження персоналу дільниць тощо	91	372	2600
Відображено суму податків та обов'язкових платежів, визнану витратами звітного періоду	91	64	6300
Нараховано послуги на опалення та освітлення, водопостачання та інші послуги третіх осіб з утримання виробничих приміщень	91	63	178200
Списано суму виробничих витрат	23	91	203522

Після списання розподілених загально виробничих витрат на рахунок 23 «Виробництво» збираються витрати, що включаються до собівартості виробленої продукції (обліковуватися на рахунок 26 «Готова продукція»), сальдо рахунка 23 відобразатиме суму незавершеного виробництва. У таблиці 2.5 наведено облік накладних витрат.

Наприкінці місяця на кожен вид продукції буде розподілено загальновиробничі витрати (за дотриманням вищезазначених умов). Таким чином було сформовано два звітні дані. «Звіти про розподіл накладних витрат для рахунків 23 і 90» та «Відомості про розподіл накладних витрат для кожного типу рахунків 23». Дані розподілу за рахунками 23 і 90

переносяться до журналу № 5 і відображаються в податках казначейства та підприємства разом з іншими сумами на інших рахунках.

Таблиця 2.5

Відображення в обліку списання загальновиробничих витрат

Первинні документи	Зміст операцій	Д - т	К - т	Регістр
Відомість калькулювання	Віднесено на собівартість виробленої продукції суму загальновиробничих розподілених витрат	231	91	журнал-ордер. №5А
Відомість калькулювання	Списано нерозподілені прямі загально виробничі витрати на собівартість реалізованої продукції	901	91	журнал-ордер. №5А

Вихідним документом для вищезазначеного документообігу є «Звіт про розподіл накладних витрат для рахунків 23 і 90». Формат інформації може бути повним. Тобто це може бути коротка розбивка кожної групи накладних елементів або просто група (змінна чи постійна).

2.5. Удосконалення бухгалтерського і фінансового обліку та розподілу загальновиробничих витрат на підприємстві

Важливим аспектом ефективної діяльності компанії є основа правильного вибору способу розрахунку накладних і розподільчих витрат. Це пояснюється тим, що опора на цілісність включає накладні витрати до виробничих витрат і, як наслідок, зменшує їх. Або збільшити чистий прибуток.

П (С) БО 16 Перелічує принципи методології бухгалтерського обліку та витрати, пов'язані із загальновиробничим, як визначено у розділі «Витрати»

[53]. Перелік і склад змінних і постійних накладних витрат встановлюються підприємством і визначаються в наказі про облікову політику [65]. Це пояснюється тим, що чинна нормативно-правова база не має чіткого переліку змінних і постійних накладних витрат, і ці витрати неможливо пояснити. Тому що він фіксований або змінний. Це пояснюється тим, що існують інші види витрат, включаючи змінні та постійні частини, наприклад змішані витрати.

Змінні накладні витрати включають витрати на технічне обслуговування та управління виробництвом (магазинами, деталями), які змінюються безпосередньо (або майже відразу) пропорційно змінам у виробництві. Змінні накладні витрати розподіляються на кожну статтю витрат з використанням стандарту розподілу на основі фактичної потужності звітного періоду. Постійні накладні витрати включають витрати на технічне обслуговування та контроль виробництва. Вартість не змінюється (або майже не змінюється) при зміні виробництва.

Що стосується змінних витрат, то передбачається, що вони зміняться «майже відразу» (п. 12 Настанови № 373 лише вказує напрямок зміни цих витрат (зростання зі збільшенням виробництва та збільшення). Характер не визначено; залежно від них. на цьому).

Пропозиція про те, що витрати залишаються незмінними через зміни виробництва та лінійно збільшуються змінні, спрощує роботу аналітиків, але фактичні залежності, як відомо, складніші. Іншими словами, правильніше говорити про умовно-змінні витрати та умовно-постійні витрати.

Залежно від швидкості зміни собівартості та зміни виробництва умовно-змінних витрат вона може бути пропорційною та незбалансованою, яка може бути поступовою, регресивною та напівзмінною. Деякі умовні константи є напівпостійними або дискретними (постійними для конкретного виробництва, але збільшуються на певну величину в певний момент і знову залишаються постійними) і довільними (витрати, не пов'язані з виробництвом).

Постійні витрати, обумовлені виробничо-економічним потенціалом підприємства. Чим імовірніше його використання, тим вищий дохід від ресурсів і швидше відшкодування постійних витрат. Нерозвинені можливості збільшують неефективність постійних витрат і марних ресурсів, тому витрати можна віднести до категорії марних.

Проблема заснована на деякому припущенні, що вартість умовно-постійна і умовно-змінна. Основними з них є:

- На поведінку витрат впливають лише обсяги виробництва з незмінною якістю, як-от сировина та технологія.

- Структура та обсяг продукту не змінюється або вважається одним із традиційних видів продукції.

- У межах відповідного обсягу постійні витрати залишаються незмінними, а між умовно-змінними витратами та обсягом виробництва існує лінійна (або інша) залежність.

У сучасній економічній літературі дуже поширене твердження про необхідність врахування інших факторів виробництва.

Багато факторів впливають на зміни у виробництві, збуті та витратах. Ці фактори часто діють в різних напрямках без зв'язку. Іншими словами, співвідношення «витрати-обсяг» у реальній фінансово-господарській діяльності не є абсолютним.

Для вирішення проблеми розбиття умовних витрат на постійні та умовні змінні використовуються два підходи.

Суб'єктивний підхід передбачає добровільне розподіл витрат на групу умовних або умовних змінних на основі неформального досвіду дослідника. Статистичний підхід включає доступний статистичний аналіз. Крім того, якщо за останні кілька років було важко отримати інформацію, ви можете проводити контрольовані експерименти або щоденно стежити за виробничим процесом. Суть усіх методів, що використовуються у статистичному підході, заснована на остаточному забезпеченні загальної собівартості шляхом оцінки

собівартості та виробничих даних у часі [29]. Крім того, використовується багато інших методів.

Так, Л.В. Нападовська запропонувала використовувати «високі та низькі точки», кореляційний, регресійний аналіз, найменші квадрати та статистичні методи. С.Ф. Голов запропонував доповнити процедуру визначення співвідношення собівартості та виробництва методами технічного аналізу, аналізу бухгалтерського обліку та візуальної адаптації, а для обґрунтування цього вибору використовувати коефіцієнти детермінації [67].

У процесі встановлення доступних даних для витрат К.К. Сіо рекомендує визначити компоненти, які слід включити (або навпаки) в аналіз витрат. Зокрема, пропонується включати в розрахунок лише фактори витрат (функціонально пов'язані), що змінюються зі зміною виробництва [60].

Як правило, всі дослідження зводяться до змінних витрат. Досить поширеним способом визначення функції вартості є регресійний аналіз, який, на нашу думку, є найбільш точним.

Для вирішення цього питання необхідно вдосконалити нормативну базу.

- Враховуючи структуру та функції організації, необхідно удосконалити класифікацію загальновиробничих витрат, включаючи максимальну кількість функцій, та уточнити мету та зміст економії витрат.

- Ви повинні описати схему рахунку в специфікації статті накладних витрат.

Визначення оптимального розподілу загальновиробничих витрат, а також проблема визначення складу змінних і постійних витрат, пов'язані з недосконалістю чинної нормативної бази. Тому це питання також слід розглянути.

Основною проблемою обліку накладних витрат є відсутність чіткої класифікації витрат та організації аналітичного обліку, щоб для систематичного обліку він міг зберігатися на обліку планування робіт

субрахунку СТОВ «Дніпро Н» субрахунків другого порядку по рахунку 91 «Загально виробничі витрати» :

- 911 – «Загальновиробничі витрати рослинництва»;
- 912 – «Загальновиробничі витрати тваринництва»;
- 913 – «Транспортні витрати»;
- 914 – «Загальновиробничі витрати допоміжних виробництв»;
- 915 – «Витрати на управління виробництвом»;
- 916 – «Інші загальновиробничі витрати»

Базою розподілу загальновиробничих витрат по рахункам 911 – прямі витрати на виробництво продукції рослинництва без вартості насіння та посадкового матеріалу; 912 – прямі витрати на виробництво продукції тваринництва без вартості кормів. Для розподілу транспортних витрат пропонуємо використовувати прямий метод. По субрахунку 914 за базу розподілу обрати пряму оплату праці. Ця база розподілу є простою у використанні і забезпечує найбільш точний розподіл загальновиробничих витрат між об'єктами обліку. Розподіл витрат на управління виробництвом доцільно здійснювати пропорційно заробітній платні персоналу управління виробництвом. Суми по субрахунку 916 пропонуємо розподіляти згідно з питомою вагою окремого виду продукції у вартості основної виробленої продукції господарства.

Для розподілу витрат на собівартість окремих видів продукції господарства необхідно їх завчасно виявляти та фіксувати в системі обліку. Пропонуємо введення до системи обліку господарства реєстр аналітичного обліку внутрішньогосподарського користування «Відомість обліку та розподілу загальновиробничих витрат» (табл. 2.6)

Таблиця 2.6

Відомість обліку та розподілу загальновиробничих витрат

Дебет рахунку	Сума	База розподілу	Коефіцієнт розподілу	Сума розподілених загальновиробничих витрат
911	1324,6	-	0,1448	1327,4
91101 (озима	-	4672,4		676,56

пшениця)				
91102 (ячмінь озимий)	-	1071,4		155,14
91103 (соняшник)	-	1530,6		221,63
91104 (ріпак озимий)	-	1895,1		274,41
912	268,3	-		269,47
91201 (свіні)	-	1536,4	0,1476	226,77
91202 (птиця)	-	289,3		42,70
913	94,5	-	-	94,5
914	26,3	78,3	0,3358	26,3
915	16,7	64,9	0,2573	16,7
916	286,13	-	-	286,13
Всього витрат до списання.	-	-	-	2020,5

До наведеної відомості можна занести тільки ті загальновиробничі витрати які були класифіковані раніше. З метою аналітичного обліку та подальшої класифікації тих загальновиробничих витрат, які не були передбачені на господарстві раніше, але виникли в даному звітному періоді та можливо будуть виникати і в майбутньому, пропонуємо використовувати «Облікової картки некласифікованих загальновиробничих витрат» форма якої наведена на рисунку 2.3.

«Облікова картка некласифікованих загальновиробничих витрат» №__

Місце виникнення	Описання витрат	Сума грн.

Склав _____

Затвердив _____

Рис. 2.3. Форма «Облікової картки некласифікованих витрат»

Після заповнення облікової картки некласифікованих загальновиробничих витрат інформація про некласифіковані витрати групується в «Відомості обліку некласифікованих загальновиробничих витрат» (рис.2.4).

«Відомості обліку неklasифікованих загально виробничих витрат» № __
від «__» _____ 20__ р.

Код субрахунку	№ облікової картки неklasифікованих ЗВВ	Описання витрат та рекомендована база розподілу	Сума грн..

Склав _____

Затвердив _____

Рис. 2.4. Відомості обліку неklasифікованих загально виробничих витрат

В запропонованій відомості і відбувається класифікація даної групи загально виробничих витрат, так як вони в відомості групуються за існуючими статтями чи для них створюється додаткові нові статті витрат.

Після складання відомості неklasифікованих загально виробничих витрат дані про витрати можна перенести до відомості обліку та розподілу загально виробничих витрат. Підсумок відомості обліку і розподілу загально виробничих витрат переноситься до журналу ордеру № 5А. Спрощену схему обліку та розподілу загально виробничих витрат наведено на рисунку 2.5.

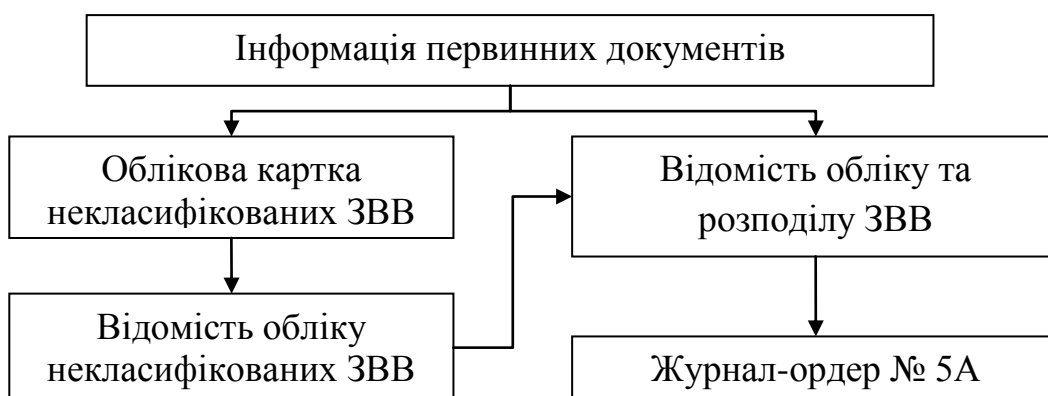

Рис. 2.5. Схема обліку та розподілу загально виробничих витрат

Запропоновані рекомендації, щодо вдосконалення обліку та розподілу загально виробничих витрат СТОВ «Дніпро Н» дасть можливість оптимізувати документообіг та забезпечити детальною інформацією обліковий апарат щодо даного об'єкта обліку. Конкретизація статей

загальновиробничих витрат необхідна для здійснення детального аналізу та формування ефективної системи управління даними витратами.

Висновки до другого розділу

1. Проаналізувавши основні фінансово-економічні показники діяльності СТОВ «Дніпро Н» за 2011 – 2015 роки можна зробити такі висновки: 1) Оцінка майна та капіталу СТОВ «Дніпро Н» показує, що загальний обсяг валюти балансу значно виріс за аналізований період, але існують проблема значного перевищення поточної кредиторської заборгованості над рівнем поточної дебіторської заборгованості, що негативно впливає на фінансову стійкість господарства; 2) функціональний стан та ефективність використання основних засобів підприємства знаходяться на задовільному рівні; 3) фінансова стійкість господарства загалом знаходиться на достатньому рівні; 4) коефіцієнт загальної платоспроможності за аналізований період збільшився на 28,16 % і свідчить про достатню платоспроможність господарства, а от коефіцієнт абсолютної ліквідності на кінець 2015 року склав 0,15, що менше за нормативний показник. Загалом фінансово-економічний стан СТОВ «Дніпро Н» можна вважати задовільним про це свідчить доволі високий рейтинг фінансового стану, який на протязі всього аналізованого періоду був на рівні А.

2. Структура бухгалтерського обліку СТОВ «Дніпро Н» є лінійною та використовує формат ордера бухгалтерського журналу. Штат складається з 7 бухгалтерів: 4 бухгалтери центральної бухгалтерії та 3 бухгалтери відділу. Функція бухгалтерського обліку регулюється посадовою інструкцією, розробленою головним бухгалтером і розробленою для конкретних гравців. Вони розробляються на фермі для кожної конкретної штатної посади.

3. У встановлені графіком документообігу дні первинні документи з обліку витрат надходять до бухгалтерії господарства, де їх відображають в

оборотно-сальдових відомостях. Аналітичний облік ведеться за місцями виникнення, центрами і статтями (видами) витрат. Синтетичний облік загальнови­робничих витрат господарства ведеться на 91 рахунку, де відображаються суми накопичених витрат. Щомісячне списання загальнови­робничих витрат оформляється за допомогою розрахунку (довідки), складеного працівником бухгалтерії, узагальнення обліку загальнови­робничих витрат здійснюється у журналі-ордері №5.

4. Дослідивши порядок документального оформлення, ведення аналітичного та синтетичного обліку загальнови­робничих витрат господарства нами було запропоновано напрямки вдосконалення даного об'єкта обліку :

- внесення в робочий план рахунків СТОВ «Дніпро Н» шести аналітичних субрахунків по рахунку 91, для кожного субрахунку запропонована найоптимальніша, на наш погляд, база розподілу;

- пропонуємо введення до системи обліку господарства реєстр аналітичного обліку внутрішньогосподарського користування «Відомість обліку та розподілу загальнови­робничих витрат», що дасть можливість своєчасно фіксувати суми загальнови­робничих витрат та надасть інформаційне забезпечення для прийняття відповідних управлінських рішень;

- з метою обліку та класифікації тих загальнови­робничих витрат, які не були передбачені на господарстві раніше, але виникли в даному звітному періоді та можливо будуть виникати і в майбутньому, пропонуємо використовувати «Облікової картки не­класифікованих загальнови­робничих витрат» та «Відомості обліку не­класифікованих загальнови­робничих витрат».

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Теоретично-методичні засади аналізу загальновиробничих витрат підприємства

Підготовка стратегічних управлінських рішень у невизначених ситуаціях вимагає ретельної аналітичної точності. Е. В. Професор Є.В. Мних [40] та І.Д. Ференц зазначили, що стратегічний економічний аналіз характеризується прогнозуванням минулого і теперішнього стану майбутніх об'єктів з урахуванням успадкованості або повної стабільності змін економічних показників, що існують [1]. Це порівняльний аналіз, оскільки він дає матеріал для визначення тенденцій і закономірностей споживання виробничих ресурсів у рамках серії завдань аналізу витрат. Однак у багатьох випадках аналіз витрат полягає у визначенні рівня виконання плану (бюджету) за відповідними показниками, а найкраще порівнювати рівень витрат, досягнутий за другий рік, і ресурсоємність, характер і тенденції не дозволяють спрогнозувати його в майбутньому за результатами встановленого аналізу.

Аналіз витрат підприємства проводиться в кілька етапів, включаючи роботу з аналізу [2].

-Аналіз зміни розмірів витрат і ставок на підприємстві (припускаючи загальну оцінку зміни розмірів витрат і ставок у порівнянні з попереднім періодом аналізу;

-Зміни в сумі та рівні витрат за окремими позиціями (елементами), а також аналіз структури витрат (зміни витрат за окремими позиціями (статтями), зміни в структурі витрат можуть бути виявлені. Обсяг важливіший і значущий. Може бути. визначити різні статті витрат, а зміни визначають схильність понесених витрат для всіх компаній.

-Аналіз зміни суми і рівня умовних і умовних витрат підприємства (на цьому етапі аналізу групують витрати за стійкістю до діяльності не тільки витрат, але і виробництва.

Методи аналізу накладних витрат дуже схожі, без урахування відмінностей в економічному складі та змісті.

Аналіз собівартості проводився наростаючим підсумком за місяць з початку року шляхом порівняння планової собівартості кожної позиції з фактичною вартістю попереднього року. У результаті цього порівняння досліджуються тенденції планування.

Крім того, фактична вартість кожного предмета порівнюється з:

-Реальні показники за роки для оцінки динаміки та виявлення тенденцій і закономірностей зміни вартісних показників.

-Планувати-Оцінювати виконання бюджетних видатків.

-Планування та перерахунок для фактичного виробництва сегментів змінних витрат для виявлення необґрунтованих перевитрат.

У результаті порівняння швидкості зміни собівартості та швидкості зміни обсягу виробництва порівняно між ними повністю визначається індекс реалізації продукції. Це дозволяє оцінити динаміку та напрямок зміни вартості.

Нерозумно перевищувати швидкість зміни собівартості, а не швидкість зміни випуску, і швидкість зміни витрат на рекламу та дослідження ринку, а не швидкість зміни обсягів продажу готової продукції.

На зміни складних статей накладних витрат впливають зміни бюджетів випуску та витрат. Перший елемент - це один елемент, а другий - складний. Тут детально описуються вторинні та третинні елементи, які відрізняються від статті до статті (рис.3.1).

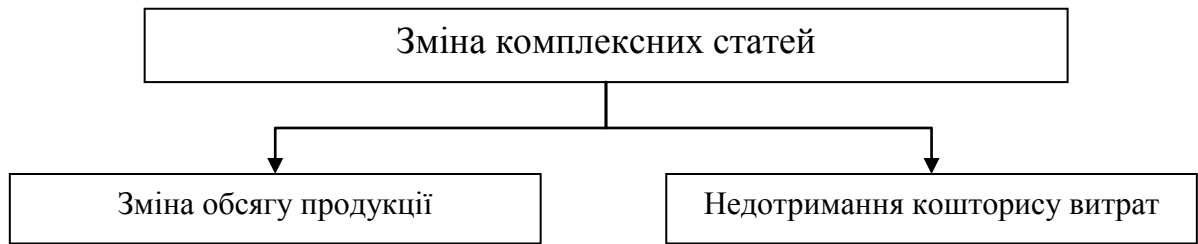

Рис. 3.1 Структурно-логічна модель факторного аналізу комплексних статей витрат

Алгоритм розрахунку впливу факторів на зміну комплексних статей операційних витрат відображено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Алгоритм розрахунку факторів зміни комплексних витрат 1-го порядку

Фактори	Розрахунок
Зміна обсягу продукції	$K_{од} = K_c - K_{пл}$
Недотримання кошторису (бюджету) витрат	$K_k = K_{ф} - K_c$

$K_{пл}$, $K_{ф}$ – сума комплексних витрат по плану і фактично;

K_c – сума комплексних статей по плану на фактичний обсяг продукції.

Сума комплексних статей по плану на фактичний обсяг продукції розраховується за формулою:

$$K_c = K_{пл} * \frac{100 \pm (П * K_3)}{100}, \quad (3.1)$$

де: П – перевиконання (недовиконання) плану по обсягу продукції в %;

K_3 – коефіцієнт залежності обсягу витрат від обсягу продукції (частка змінних витрат).

Для визначення відсотка змінних витрат для кожної статті накладних витрат використовують вищі та нижчі виробничі точки, найбільш графічний квадратичний метод, заснований на статистичних дослідженнях [38].

Розглянемо сутність одного з методів: найвищого і найнижчого способів виробництва.

Виберіть максимальну суму та максимальну вартість, мінімальну суму та мінімальну вартість із ряду даних, включаючи кількість товарної продукції та суму собівартості, та розгляньте, чи змінюється вартість через зміни виробництва.

Потім обчислюють змінні витрати на одиницю продукції (v):

$$v = \frac{\text{витрати максимальні} - \text{витрати мінімальні}}{\text{максимальний обсяг товарної продукції} - \text{мінімальний обсяг товарної продукції}} \quad (3.2)$$

Якщо постійні витрати позначити a , а змінні питомі v , то при обсязі X загальна сума витрат Y буде дорівнювати $Y = a + vX$.

Обчислюючи значення змінної ціни одиниці продукції, можна визначити суму для загального виробництва, а отже, і відсоток від загальних витрат.

На основі ключових документів пояснюють матеріали, запчастини, паливо, енергоносії, зарплати, розрахунки бюджетного аналізу, матеріали для моніторингу виробничого процесу, фактори та причини економії та перевитрати кожен елемент до статті.

Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати» типові витрати виробництва включають:

- Витрати на виробничий контроль (винагороди персоналу завідувачів магазинів, підрозділів тощо; відрахування на соціальні заходи та медичне страхування керівників магазинів, підрозділів; витрати на відрядження персоналу магазину, підрозділів, НС.);

- Знос основних засобів загальновиробничого призначення (роздрібний, районний, лінійний). Амортизація нематеріальних активів загальновиробничого призначення (роздрібна, повітова, лінійна).

- Витрати на утримання, експлуатацію та ремонт, страхування, оперативну оренду основних засобів та інших основних засобів загального призначення.

- Витрати на вдосконалення технології та організації виробництва (робітники, які займаються вдосконаленням технології та організації виробництва, підвищенням якості продукції, підвищенням надійності, довговічності та інших експлуатаційних характеристик у виробничому процесі Заробітна плата та внески на соціальне страхування; вартість матеріалів, товарів народного споживання та напівфабрикатів продукти, платежі за послуги сторонніх осіб тощо.

- Витрати на утримання опалення, освітлення, водопостачання, каналів та іншого виробничого обладнання.

- Витрати на утримання виробничих процесів (заробітна плата загальновиробничого персоналу, внески на соціальні заходи, медичне страхування робітників і виробничо-диспетчерського персоналу, витрати на технічний контроль за якістю виробничих процесів і продукції, робіт, послуг);

- Витрати на охорону праці, техніку безпеки та охорону навколишнього середовища.

-Інші витрати (матеріали, деталі, напівфабрикати, внутрішня передача обладнання зі складу на склад і готової продукції на склад, відсутність роботи, нестачі та втрати через фізичні пошкодження магазину, оплачувані простої тощо) [53].

Для визначення виробничих витрат відповідно до порядку облікової політики на підприємстві створюється перелік і склад змінних і постійних загальновиробничих витрат.

Змінні загальновиробничі витрати приписуються кожній статті витрат на основі розподілу робочого часу, заробітної плати, діяльності, прямих витрат тощо, виходячи з фактичної потужності звітного періоду.

Постійні накладні витрати розподіляються для кожної статті витрат за звичайної потужності та з використанням критеріїв розподілу (відпрацьовані години, заробітна плата, діяльність, прямі витрати тощо). Нерозподілені постійні накладні витрати включаються до собівартості

реалізованих товарів (робіт, послуг) за охоплений період. Загальна сума розподілених фіксованих накладних витрат і фіксованих нерозподілених накладних витрат не може перевищувати фактичного значення.

3.2. Аналіз загальновиробничих витрат підприємства

Важливо не лише вести облік та розподіляти загальновиробничі витрати, а і проводити їх аналіз, оскільки прийняття ефективних управлінських рішень потребує якісного інформаційного забезпечення. Інформаційною базою в даному випадку виступають дані бухгалтерського обліку СТОВ «Дніпро Н».

Собівартість сільськогосподарської продукції формується з різних за економічним змістом статей витрат, які характеризують її структуру. Витрати в рослинництві та тваринництві обліковують за статтями, які включають витрати на: 1) на оплату праці; 2) відрахування на соціальні заходи; 3) насіння і посадковий матеріал; 4) мінеральні добрива; 5) корми; 6) пальне і мастильні матеріали; 7) електроенергія; 8) запасні частини, ремонтні та будівельні матеріали для ремонту; 9) амортизація засобів виробництва; 10) інші операційні витрати. Загальновиробничі витрати входять до складу інших операційних витрат. За даними таблиці наведеної в додатку Н проаналізуємо динаміку і структуру витрат на виробництво сільськогосподарської продукції за 2016-2020 роки.

За даними таблиці (додаток Л) бачимо, що загальна сума витрат на виробництво сільськогосподарської продукції в 2020 році порівняно з 2016 роком зросла на 54,53 %. Значне збільшення отримали матеріальні витрати, які в 2020 році становлять 9255,5 тис. грн., що на 4985,5 тис. грн.. більше за рівень 2016 року. Рівень витрат на оплату праці та відрахування на соціальні заходи за аналізований період зменшився на 56,8% та 59,26 %

відповідно, що свідчить про значне скорочення штату працівників. Інші операційні витрати за три роки зросли на 3,47 %.

Структура виробничих витрат СТОВ «Дніпро Н» за 2020 рік представлена на рисунку 3.2.

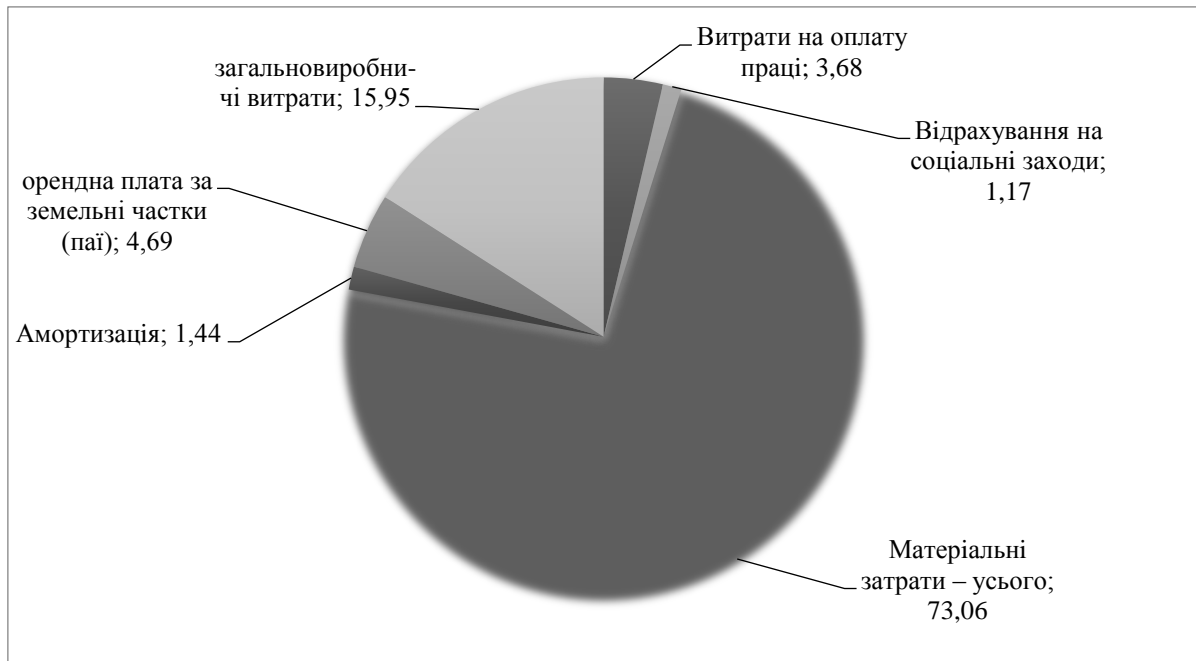

Рис. 3.2. Структура витрат господарства на виробництво с.-г. продукції в 2020 році, %

Проаналізувавши структуру витрат на виробництво с.-г. продукції бачимо, що найбільшу частку в загальній сукупності займають матеріальні затрати - 73,06%, частка загальновиробничих витрат в загальній сумі становить 15,95 %. Витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи разом займають 4.85 % в загальному обсязі витрат.

Отже аналіз структури показав, що загальновиробничі витрати відіграють значну роль в формуванні виробничої собівартості с.-г. продукції, це зумовлює необхідність проведення більш детального аналізу даної статті витрат господарства.

В таблиці 3.2 проаналізуємо динаміку частки загальновиробничі витрати в загальному обсязі виробничих витрати господарства за останні п'ять років .

Таблиця 3.2

Частка загальновиробничих витрат в складі витрат на виробництво продукції

Рік	Сума виробничих витрат, тис.грн	Сума загальновиробничих витрат, тис. грн	питома вага загальновиробничих витрат (%)
2016	5155,0	597,0	11,58
2017	6096,0	835,0	13,69
2018	8198,0	1485,0	18,11
2019	10668,4	1673,3	15,69
2020	12668,0	2020,5	15,95

За інформацією наведеною в таблиці 3.2 бачимо, що частка загальновиробничих витрат за аналізований період демонструє значні коливання. Так у 2018 році даний показник був найбільшим і становив 18,11 %, найменше значення спостерігалось в 2017 році – 11,58 %. За аналізований період частка загальновиробничих витрат зросла на 37,74 % і в 2020 році становить 15,95 % від загальної суми виробничих витрат господарства

Для порівняння темпів зростання сум загальновиробничих та сукупних витрат на виробництво с.-г. продукції побудуємо гістограму (рисунок 3.3)

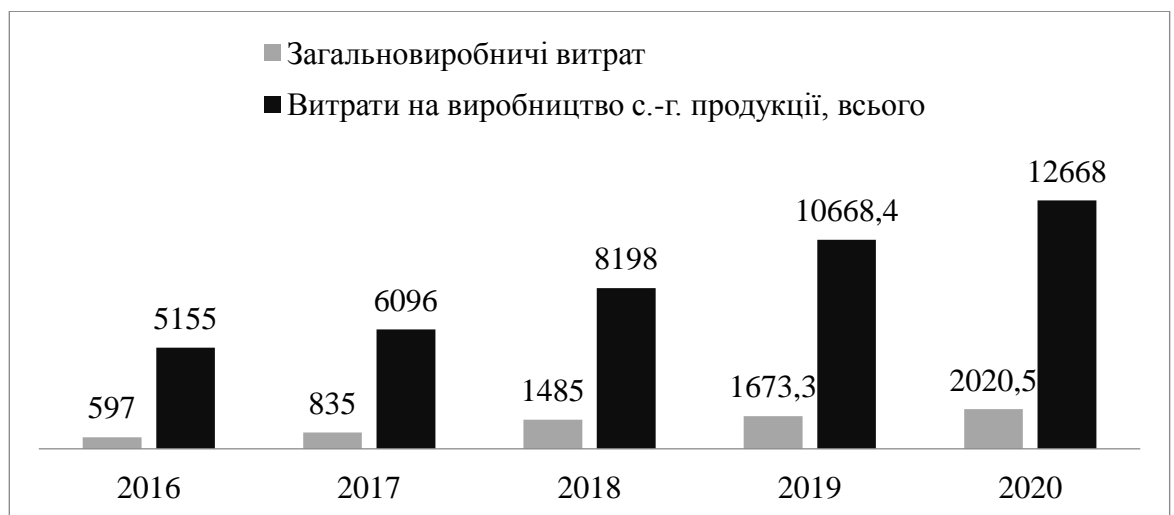

Рис. 3.3. Темпи зростання загальновиробничих та сукупних виробничих витрат

Загальний рівень виробничих витрат господарства за аналізований період зріс на 145,75%, загальновиробничі витрати за п'ять років зросли 238,44%. Дана динаміка частково зумовлене зростанням цін на електроенергію, водопостачання, послуг ремонту машино-тракторного парку та будівельних матеріалів, зростанням орендних платежів і заробітної платні персоналу.

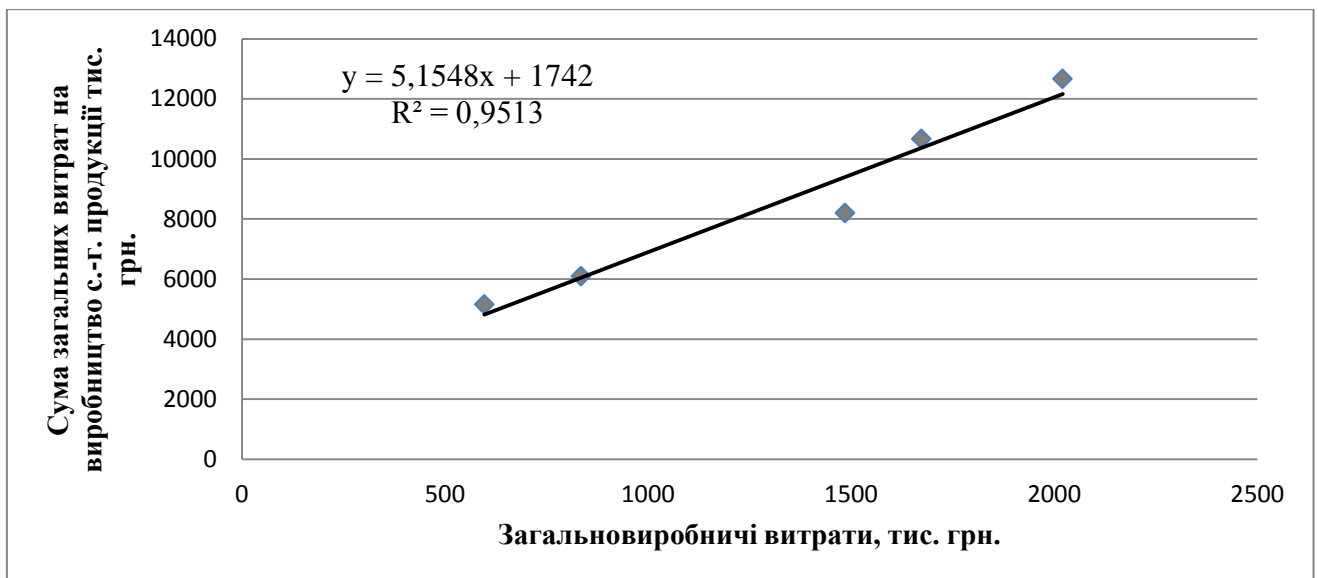

Рис. 3.4. Кореляційна залежність між рівнем загальновиробничих витрат та витратами на виробництво продукції

В результаті розробленого рівняння прямої, яке описує залежність між величиною загальновиробничих витрат та сумою сукупних витрат на виробництво с.-г. продукції, слідує, що при збільшенні загальновиробничих витрат на 1 тис. грн., забезпечуватиметься відповідне збільшення сукупних витрат на 5154,8 грн.. Величина коефіцієнта кореляції характеризує високу тісноту зв'язку, який дорівнює 0.975.

Тому зниження витрат на загальновиробничі потреби значною мірою впливає на конкурентоспроможність господарства. Хоча незначна питома вага загальновиробничих витрат у собівартості реалізованих послуг не завжди є позитивним явищем, оскільки в такому випадку частина непрямих

витрат прямо списується на рахунок 23 „Виробництво” і таким чином собівартість послуг значно перекручується, що в свою чергу впливає на формування фінансового результату діяльності підприємства.

Збільшення накладних витрат може бути пов'язано з покращенням технології та організації виробництва, диверсифікацією економічної діяльності, переходом на нові технології, оновленням основних фондів для збільшення виробництва через посилення конкуренції та зміною кон'юнктури товарного ринку.

3.3. Формування системи управління загальновиробничими витратами на підприємстві

Реальним напрямком зниження рівня накладних витрат у СТОВ «Дніпро Н» є перехід від системи обліку та оцінки до системи управління накладними витратами.

Система управління накладними витратами компанії має функціональні та організаційні аспекти, складовими якої є: Коефіцієнти, плани та оцінки накладних витрат за видами продукції та структурними підрозділами підприємства. Управлінський та фінансовий облік; аналіз та оцінка ефективності формування витрат. Відповідає за поточне та неефективне управління накладними витратами. Стимули для працівників знизити рівень накладних витрат і підвищити ефективність використання.

Важливим інструментом управління накладними витратами є розподіл. Під цим слід розуміти визначення максимальної відносної величини загальних витрат або накладних витрат на створення товарного продукту.

Накладні витрати є невід'ємною частиною товарної продукції та окремих виробів, тому загальновиробничі витрати слід встановлювати у відсотках до виробничих витрат. Ці критерії можна визначити наступними способами:

- статистика. Це ґрунтується на витратах базового року та інших рівнях показників і точно коригує зміни, які можуть відбутися в запланованому році.

- Розраховано. Для кожної статті витрат визначаються річні витрати.

Визначені цільові показники загальновиробничих витрат підпадають під поділ та окремі статті. Іншими словами, створити бюджет витрат СТОВ «Дніпро Н».

Процес складання бюджету призводить до реалізації плану, оскільки керівництво повинно розробити поточний план для виконання довгострокового плану. Не маючи накладних витрат, менеджери можуть відмовитися від планів майбутніх операцій через повсякденні ділові проблеми. Бюджетування дозволяє керівництву спланувати майбутні операції на можливі зміни ситуації в наступному році та визначає перші кроки, які необхідно зробити, щоб вчасно реагувати на потенційні зміни. Цей процес дозволяє керівництву передбачати проблеми в міру їх виникнення, зменшуючи ймовірність поспішних рішень. Формат бюджету загальної собівартості продукції для СТОВ «Дніпро Н» наведено в додатку П.

Ці витрати, як правило, є звичайними і пов'язані з обслуговуванням і контролем виробництва. Тому вартість цієї групи підлягає детальному аналізу.

Аналіз включав такі опитування та оцінки:

-Зміни Комплексних витрат і загальної кількості позицій порівняно з сумою, передбаченою кошторисом витрат.

-Динаміка собівартості продукції, яку можна реалізувати в гривні.

-Причини відхилення від бюджету витрат.

- Актуальність розподілу накладних витрат.

Першим кроком аналізу є загальна оцінка комплексної статті витрат. Для цього фактичну вартість кожної статті бюджету порівнюють із плановим та минулим періодами для визначення відхилень (економії чи перевитрати).

На другому етапі комплексного аналізу витрат досліджується динаміка цих витрат на 1 грн. Зміни порівнювалися з деякими продуктами (робітами,

послугами) звітного періоду та рівнем планування звітного періоду. Дослідження комплексних витрат як в цілому, так і за окремими статтями показує злиття та тенденцію зміни гривні одного товарного товару, а саме зменшення або збільшення товарної гривні.

Наступним кроком аналізу є дослідження кожної статті витрат. При цьому визначте причини абсолютних або відносних відхилень у витратах.

Оцінка фактичного відхилення вартості від запланованої залежить від причини зберігання або перевищення кожної утилізованої речі. Часто економія відбувається через відсутність заходів щодо покращення умов праці, безпеки та навчання. Невиконання цих кроків може завдати компанії більше збитків, ніж ваші заощадження. Аналіз показує непродуктивні витрати та неправильні управлінські витрати. Це можна розглядати як невикористаний резерв зниження витрат виробництва. Невиробничі витрати включають:

- Вартість пошкодження та нестачі сировини та готової продукції.
- Оплата простою через недбалість компанії.
- Додаткові витрати, пов'язані з використанням робочої сили в професіях, що вимагають простоїв і некваліфікованої праці.
- Вартість енергії та палива, спожитого під час корпоративного простою.

Важливою та заключною складовою системи управління загальновиробничих витрат є підрахунок резервів можливого скорочення непрямих витрат та розробка заходів для мобілізації цих резервів як одного з факторів зниження собівартості товарної продукції.

Модель системи управління загальновиробничими витратами СТОВ «Дніпро Н» зображено на рисунку 3.5

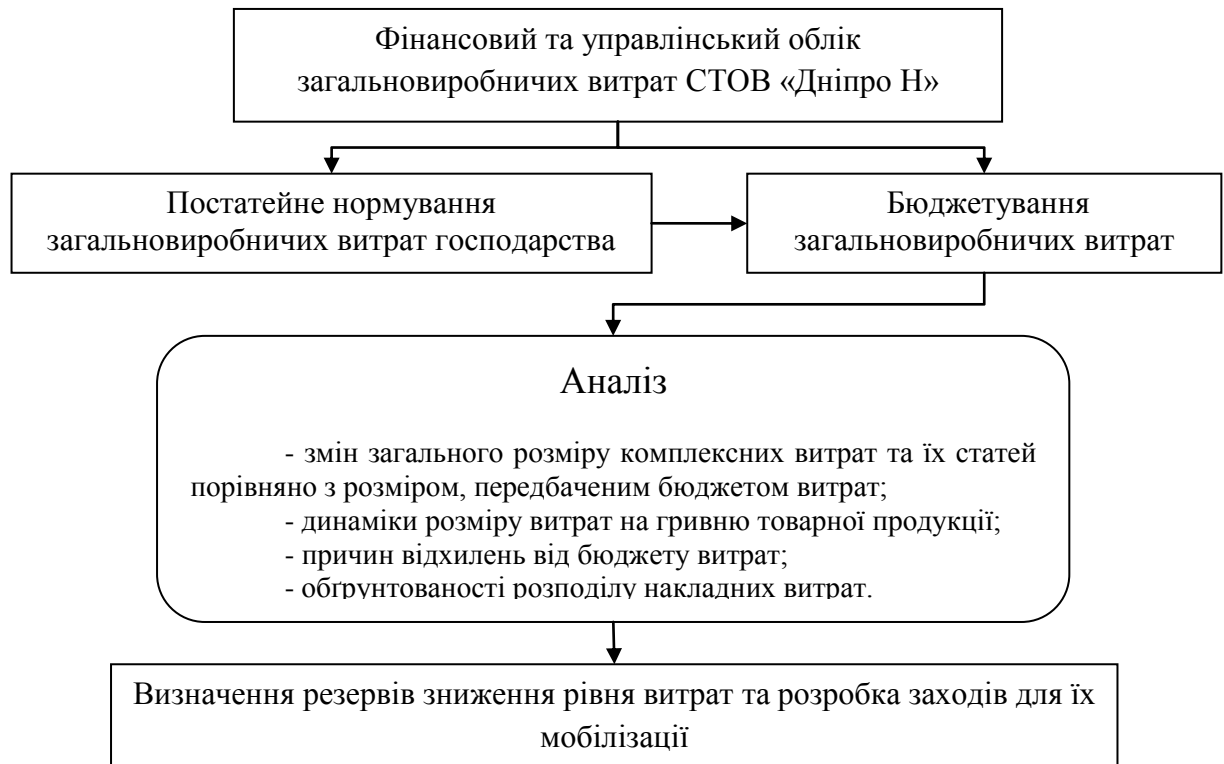

Рис. 3.5 Модель системи управління загально виробничими витратами

Впровадження типової системи управління собівартістю продукції в СТОВ «Дніпро Н» підвищує ефективність контролю за формуванням загально виробничих витрат та точність нарахування амортизації до собівартості продукції. Основними вимогами до управління системою управління накладними витратами є точність, об'єктивність, своєчасність і ясність, дотримання цілей управління, стратегічний напрям, орієнтація на кінцеві фінансові результати.

Висновки до третього розділу

1. Проведений аналіз загально виробничих витрат СТОВ «Дніпро Н» свідчить, що дані витрат займають значну частку в структурі виробничих витрат господарства. В період 2011-2015 рр. частка загально виробничих витрат в загальній сукупності виробничих витрат господарства демонструє

значні коливання. Так у 2013 році даний показник був найбільшим і становив 18,11 %, найменше значення спостерігалось в 2011 році – 11,58 %. За аналізований період частка загальновиробничих витрат зросла на 37,74 % і в 2015 році становить 15,95 % від загальної суми виробничих витрат господарства. В результаті розробленого рівняння прямої, яке описує залежність між величиною загальновиробничих витрат та сумою сукупних витрат на виробництво с.-г. продукції, слідує, що при збільшенні загальновиробничих витрат на 1 тис. грн., забезпечуватиметься відповідне збільшення сукупних витрат на 5154,8 грн.. Величина коефіцієнта кореляції характеризує високу тісноту зв'язку, який дорівнює 0,975.

2. Система управління загальновиробничими витратами на СТОВ «Дніпро Н» передбачає наступні складові:

- постатейне нормування загальновиробничих витрат господарства;
- бюджетування загальновиробничих витрат;
- аналіз даних виконання бюджету;
- визначення резервів зниження витрат та розробка заходів для їх мобілізації.

Чим ефективніше підприємство контролює витрати, тим більше шансів використати весь можливий економічний потенціал і отримати більш вигідніші позиції в конкурентному середовищі.

3. Важливим елементом системи управління витратами виступає процес бюджетування. Запропоновано застосування господарством розробленої форми бюджету загальновиробничих витрат СТОВ «Дніпро Н». Бюджетування дозволяє керівництву планувати майбутні операції з урахуванням можливих змін ситуації в наступному році та визначає перші кроки, які необхідно зробити, щоб вчасно реагувати на потенційні зміни. Цей процес вимагає від адміністраторів передбачати проблеми в міру їх виникнення, зменшуючи ймовірність поспішного рішення.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. Дослідження виявило, що значення «витрати» в бухгалтерському обліку пов'язане з визначенням фінансових результатів, тобто чистого доходу або чистого збитку за конкретний звітний період для складання фінансової звітності. На нашу думку, основне визначення обліку собівартості продукції має включати різноманітні способи підходу до організації управлінського обліку виробничої діяльності або трансформації обліку собівартості продукції. Загалом передбачений підхід до класифікації витрат охоплює всі сфери діяльності компанії. Запропонована класифікація витрат підвищує ефективність управління. Посилити контроль за споживанням. Визначте резервні копії, щоб підвищити продуктивність. Удосконалити організацію та методика обліку витрат на підприємстві.

2 В системі управління підприємством значної уваги вимагають загальновиробничі витрати. Скорочення цих витрат є одним із резервів зменшення собівартості продукції та відповідно збільшення прибутку, тому здійснення якісного облікового процесу загальновиробничих витрат відіграє значну роль в ефективному управлінні господарством. Аналіз накладних витрат компанії є передумовою ефективного управління і відображається в подальших напрямках управління для підвищення ефективності витрат, зниження витрат виробництва та зниження рівня конкурентоспроможності. Вам потрібно знайти резервну копію.

3. Розглядаючи закон про облік витрат, можна зробити висновок, що визначення обліку витрат регулюється багатьма українськими законами, національними правилами (стандартами), інструкціями, наказами, рекомендаціями тощо. Документи керуються ідеальною організаційною бухгалтерією в компанії. Закон, прийнятий в Україні, не регулює методологічні та методичні аспекти внутрішнього контролю агробізнесу та

пов'язаний з удосконаленням у цій сфері для забезпечення ефективної системи контролю, включаючи операційні витрати.

4. Проаналізувавши основні фінансово-економічні показники діяльності СТОВ «Дніпро Н» за 2016 – 2020 роки можна зробити такі висновки: 1) Оцінка майна та капіталу СТОВ «Дніпро Н» показує, що загальний обсяг валюти балансу значно виріс за аналізований період, але існують проблема значного перевищення поточної кредиторської заборгованості над рівнем поточної дебіторської заборгованості, що негативно впливає на фінансову стійкість господарства; 2) функціональний стан та ефективність використання основних засобів підприємства знаходяться на задовільному рівні; 3) фінансова стійкість господарства загалом знаходиться на достатньому рівні; 4) коефіцієнт загальної платоспроможності за аналізований період збільшився на 28,16 % і свідчить про достатню платоспроможність господарства, а от коефіцієнт абсолютної ліквідності на кінець 2020 року склав 0,15, що менше за нормативний показник.

Загалом фінансово-економічний стан СТОВ «Дніпро Н» можна вважати задовільним про це свідчить доволі високий рейтинг фінансового стану, який на протязі всього аналізованого періоду був на рівні А.

5. Бухгалтерський облік ведеться за допомогою бухгалтера на чолі з головним бухгалтером. Склад лінійної структури обліку. Тобто всі працівники бухгалтерії підпорядковуються безпосередньо головному бухгалтеру. СТОВ «Дніпро Н» використовує журнальний ордерний облік. Бухгалтерський штат складався з семи осіб, чотирьох бухгалтерів центральної бухгалтерії та трьох бухгалтерів відділу.

У СТОВ «Дніпро Н» бухгалтерська організація містить такі елементи: Положення про головного бухгалтера; Документація блок-схеми. Посадова інструкція гравця. Організаційно-правове та методичне забезпечення бухгалтерських послуг. Інші види робіт відносяться до бухгалтерських організацій.

Проаналізувавши основні засади облікової політики господарства було запропоновано внести доповнення щодо переліку змінних та постійних загальновиробничих витрат

6. Проведений аналіз загальновиробничих витрат СТОВ «Дніпро Н» свідчить, що дані витрат займають значну частку в структурі виробничих витрат господарства. В період 2016-2020 рр. частка загальновиробничих витрат в загальній сукупності виробничих витрат господарства демонструє значні коливання. Так у 2018 році даний показник був найбільшим і становив 18,11 %, найменше значення спостерігалось в 2017 році – 11,58 %. За аналізований період частка загальновиробничих витрат зросла на 37,74 % і в 2020 році становить 15,95 % від загальної суми виробничих витрат господарства. В результаті розробленого рівняння прямої, яке описує залежність між величиною загальновиробничих витрат та сумою сукупних витрат на виробництво с.-г. продукції, слідує, що при збільшенні загальновиробничих витрат на 1 тис. грн., забезпечуватиметься відповідне збільшення сукупних витрат на 5154,8 грн.. Величина коефіцієнта кореляції характеризує високу тісноту зв'язку, який дорівнює 0.975.

7. На СТОВ «Дніпро Н» у встановлені графіком документообігу дні первинні документи з обліку витрат надходять до бухгалтерії господарства, де їх відображають в оборотно-сальдових відомостях. Аналітичний облік ведеться за місцями виникнення, центрами і статтями (видами) витрат. Синтетичний облік загальновиробничих витрат господарства ведеться на 91 рахунку, де відображаються суми накопичених витрат. Щомісячне списання загальновиробничих витрат оформляється за допомогою розрахунку (довідки), складеного працівником бухгалтерії, узагальнення обліку загальновиробничих витрат здійснюється у журналі-ордері №5.

8. В ході проведеного дослідження, дослідивши порядок документального оформлення, ведення аналітичного та синтетичного обліку загальновиробничих витрат господарства було запропоновано наступні напрями вдосконалення даного об'єкта обліку :

1). внесення в робочий план рахунків СТОВ «Дніпро Н» шести аналітичних субрахунків по рахунку 91, для кожного субрахунку запропонована найоптимальніша, на наш погляд, база розподілу;

2) введення до системи обліку господарства реєстр аналітичного обліку внутрішньогосподарського користування «Відомість обліку та розподілу загальновиробничих витрат», що дасть можливість своєчасно фіксувати суми загальновиробничих витрат та отримання достатнього інформаційного забезпечення для прийняття відповідних управлінських рішень;

3) з метою обліку та класифікації тих загальновиробничих витрат, які не були передбачені на господарстві раніше, але виникли в даному звітному періоді та можливо будуть виникати і в майбутньому, запропоновано використовувати «Облікової картки некласифікованих загальновиробничих витрат» та «Відомості обліку некласифікованих загальновиробничих витрат»;

9. встановлено, що реальним напрямом зниження рівня загальновиробничих витрат на СТОВ «Дніпро Н» є перехід від системи їх обліку та оцінки до системи управління загальновиробничими витратами. Системи управління загальновиробничими витратами на СТОВ «Дніпро Н» передбачає наступні складові: постатейне нормування загальновиробничих витрат господарства; бюджетування загальновиробничих витрат, аналіз даних виконання бюджету.

Запропоновано на підприємстві використовувати розроблену форму бюджету загальновиробничих витрат. Бюджетування дозволяє керівництву планувати майбутні операції з урахуванням можливих змін ситуації в наступному році та визначає перші кроки, які необхідно зробити, щоб вчасно реагувати на потенційні зміни. Чим ефективніше компанія керує витратами, тим більше можливостей вона має скористатися всіма економічними можливостями та отримати кращу позицію в конкурентному середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Апчерч А. Управленческий учет: принципы и практика / А. Апчерч ; пер. с англ. под ред. Я.В. Соколова, И.А. Смирновой. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 952 с.
2. Атамас П.Й. Управлінський облік : [навчальний посібник] / П.Й. Атамас. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 440 с.
3. Бондарчук Н.В. Система управління витратами загальнопромислового характеру як напрям підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання / Н.В. Бондарчук, А.В. Половко // науковий журнал «Молодий вчений». – 2016. – № 12(39). – С. 679 – 683.
4. Бондарчук Н. В. Удосконалення методики розподілу та обліку загальнопромислових витрат на підприємствах / Н. В. Бондарчук, А. В. Половко // Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ» (м. Дніпропетровськ 6-7 квітня 2016 року.) – м. Дніпропетровськ 2016 – 7-10 с.
5. Бухгалтерська звітність сільськогосподарських підприємств: Практичний посібник / Б.В. Мельничук, Н.Л. Жук, А.С. Стецюк [та ін.]; За ред. Б.В. Мельничука. – К.: ТОВ «Всеукраїнський інститут права і оцінки», 2014. – 84 с.
6. Бухгалтерський управлінський облік : [підручник для студ. спец. «Облік і аудит» вищ. навч. закл.] / Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, З.Ф. Канурна [та ін.] ; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця ; 3-тє вид., доп. і перероб. – Житомир : Рута, 2005. – 480 с.
7. Глен А. Основи фінансового обліку / А.Глен, Деніел Г. Шор ; пер. з англ. О.Мінін, О.Ткач. — К. : Основи, 1997. – 943 с.
8. Грещак М.Г. Управління витратами : навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц. / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба. – КНЕУ, 2002. – 131 с.

9. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Голов С.Ф. Управлінський облік : [навч. посіб.] / С.Ф. Голов. – К. : Лібра, 2003. – 704 с.
11. Довгопол Н. П(С)БО 16 «Витрати» між фінансовим та управлінським обліком / Н. Довгопол, М. Нестеренко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 6. – С. 3–15.
12. Друри К. Управленческий и производственный учет : [учебник] / К. Друри ; пер. с англ. – М. : ЮНИТИ– ДАНА, 2002. – 1017 с.
13. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <tp://zakon.rada.gov.ua>.
14. Закон України «Про аудиторську діяльність» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
15. Закон України «Про державну статистику» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
16. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
17. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства : навч. посібник / Т.Д. Костенко, С.О. Підгора, В.С. Рижиков та ін. — Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с.
18. Іванов А. Класифікація витрат / А. Іванов // Бухгалтерія. – 2001. – № 24/1. – С. 45–50.
19. Іванов Ю.Б. Податковий облік та звітність: Підручник / Ю.Б. Іванов, В.В. Карпов, О.Є. Найденко. – К.: Знання, 2011. – 710 с.

20. Ільків Л.А. Класифікація витрат виробництва як необхідна передумова об'єктивного обліку і дієвого контролю / Л.А. Ільків // Облік і фінанси АПК. – 2007. – № 1–2. – С.105–108.

21. Ільченко Л.Б. Системний підхід до обліку витрат на виробництво / Л.Б. Ільченко // Наукові записки Тернопільської академії народного господарства. – Тернопіль : Економічна думка, 2005. – № 14. – С. 25–31.

22. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 21.12.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

23. Інструкція про інвентаризацію активів і зобов'язань [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

24. Інструкція щодо заповнення форми статистичної звітності 50 с. -г. «Основні економічні показники діяльності сільськогосподарських підприємств» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

25. Кодимська Т. Ю. Шляхи покращення обліку та розподілу загальновиробничих витрат на підприємствах □ Електронний ресурс □ □ / Т. Ю. Кодимська // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 1 (6). – С. 196–200. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n1.html>.

26. Кірейцев Г.Г. Регулювання розвитку бухгалтерського обліку в сільському господарстві України: наукова доповідь на Міжнар. наук-практ. конф. Подільського держ. аграрно-техніч. ун-ту 24-25 вересня 2009 р. / Г.Г. Кірейцев. – Кам'янець-Подільський, 2009. – 32 с.

27. Крушельницька О.В. Управління витратами : навч. Посібник для студ. економіч. спец. / О.В. Крушельницька. — Житомир : ЖДТУ, 2005. – 196 с.

28. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика : навч. посібник / В.В. Кулішов. – К. : Ніка-Центр, Ельга, 2004. – 216 с.

29. Управлінський облік : [навч. посіб.] / М.Х. Корецький, Н.В. Дацій, Л.В. Пельпак. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 296 с.
30. Лень В.С. Управлінський облік : [навч. посіб.] / В.С. Лень ; 2-ге вид., випр. – К. : Знання-Прес, 2006. – 317 с.
31. Мазуренко О. М. Бухгалтерський облік та аналіз загальнопромислових витрат : теорія, методика, організація : Автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / О. М. Мазуренко. – Житомир, 2010. – 21 с.
32. Макконнелл К. Экономикс: принципы, проблемы и политика / К. Макконнелл, С. Брю ; пер. с англ. 11-го изд. – К. : Хагар-Демос, 1993. – 785 с.
33. Митний кодекс України [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
34. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості : Наказ Міністерства промислової політики України від 09.07.07 р. № 373 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mfu.gov.ua>.
35. Методичні рекомендації планування, обліку і калькулювання собівартості товарів (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств № 132 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
36. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності № 433 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
37. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств від 04.06.2009 р. № 390 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
38. Мельничук Г.М. Анализ хозяйственной деятельности в промышленности: Учебник. – К.: Вища школа, 1990. – 318 с.

39. Мус Г., Ханшманн Р. Бухгалтерский учет: основы – задания – решения [Текст]: учеб. пособие / пер. с нем. С. Лобачева. – К., 1999. – 367 с.
40. Мних Є.В. Економічний аналіз : [підручник] / Є.В. Мних. – К. : Центр навч. літератури, 2003. – 412 с.
41. Наказ про примітки до фінансової звітності [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
43. Наказ Президента України затверджено Положення «Про державну фінансову інспекцію України» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://dkrs.kmu.gov.ua/kru/uk/publish/article/82637>.
44. Олійник О.В. Класифікація витрат підприємства / О.В. Олійник // Вісник Житомирського інженерно-технологічного інституту. Серія «Економічні науки». – 2001. – № 14. – С. 146–152.
45. Олініченко К.С. Економічні аспекти еволюції поглядів на управління витратами / К.С. Олініченко // Вісник Міжнародного слов'янського університету. Економічні науки. – 2007. – № 1. – С. 39–37.
46. Організація обліку у підприємствах сільськогосподарської галузі [Текст]: навч. посіб. / В.П. Шило, В.В. Сопко, С.Б. Ільїна, В.Н. Авоськов. – К.: Кондор, 2011. – 268 с.
47. Палий В.Ф. Международные стандарты учета и финансовой отчетности Учебник. – «Инфра-М», 2013. – 514
48. Палий В.Ф. Управленческий учет издержек и доходов (с элементами финансового учета) / В.Ф. Палий. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 279 с.
49. Пилипів Н.І. Облік і контроль затрат на газотранспортних підприємствах: моногр. / Н.І. Пилипів. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. – 364 с

50. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

51. Пилипенко А. А. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств та їх об'єднань [Текст] : монографія / А. А. Пилипенко, І. П. Дзьобко, О. В. Писарчук ; за заг. ред. докт. екон. наук, доцента Пилипенка А. А. – Х. : Вид. ХНЕУ. – 2011. – 344 с.

52. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної.

53. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

54. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999р. №318 із змінами, внесеними Наказом Міністерства фінансів України від 25 вересня 2009р. №1125. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00>.

55. Проданчук М. А. Стратегічний аналіз витрат як основа прийняття оптимальних управлінських рішень / М. А. Проданчук // Економіка АПК. – 2012. – № 11. – С. 56–63.

56. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 21.12.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

57. Реслер М.В. Облік витрат та доходів операційної діяльності : монографія / М.В. Реслер. – Мукачево : Карпатська вежа, 2009. – 208 с.

58. Рибаківа О.В. Бухгалтерський управлінський облік та управлінське планування : навч. посібник / О.В. Рибаківа. – М. : Фінанси і статистика, 2005. – 464 с.

59. Сухарева Л.А. Контроллинг – основа управления бизнесом / Л.А. Сухарева, С.Н. Петренко. – К. : Ольга, Ника-центр, 2002. – 208 с.
60. Сіо К. К. Управлінська економіка / К. К. Сіо. – М:ІНФРА-М, 2000. – 670 с.
61. Собченко, А.М. Удосконалення систем і методів обліку витрат та калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції [Електронний ресурс] / А.М. Собченко // Вісник СевНТУ, Економіка і фінанси – 2012. – С. 228 – 233. Режим доступу http://sevntu.com.ua/jspui/bitstream/123456789/5485/1/130_38.pdf Заголовок з екрана. Удосконалення систем і методів обліку витрат та калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції.
62. Слюсарчук Л. Вплив класифікації затрат на прийняття управлінських рішень / Л. Слюсарчук // Облік і фінанси АПК. – 2006. – № 6. – С. 102–110.
63. Соколов Я.В. История бухгалтерского учета [Учебник] / Я. В. Соколов – М. : Финансы и статистика, 2006. – 288 с.
64. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : [навч. посіб.] / В.В. Сопко. – К. : КНЕУ, 2006. – 526 с.
65. Сопко В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю і аналізу: Підручник./ В. Сопко, В. Завгородній. – К.: КНЕУ, 2004. – 412 с.
66. Сук Л.К. Організація бухгалтерського обліку: підручник / Л.К. Сук, Л.П. Сук. – К.: Каравела; Піча Ю.В., 2009. – 624 с.
67. Сук Л.К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук. – К. : 2010. – 629 с.
68. Сухарева Л.А. Контроллинг – основа управления бизнесом / Л.А. Сухарева, С.Н. Петренко. – К. : Ольга, Ника-центр, 2002.– 208 с.
69. Турило А.М. Управління витратами підприємства : навч. посібник / А.М. Турило, Ю.Б. Кравчук, А.А. Турило. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 120 с.

70. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства: Навчальний посібник/ Н.В. Тарсенко. – Київ – Львів: НБУ; ЛБІ., 2000. – 485 с.

71. Філь, А. Виробничий облік – основа управлінського обліку [Електронний ресурс] / А. Філь // Українська академія банківської справи НБУ – 2008. – 52 с. Режим доступу <http://knigilib.com/book/61-virobnichij-oblik-osnova-upravlinskogo-obliku-kursova-robot-fil-a/2-anotaciya.html> Заголовок з екрана. Сучасне розуміння виробничого обліку та витрат у собівартості продукції.

72. Хенсен Р. Управлінський облік / Дон Р. Хенсен, Мерієн М. Моуєн, Небіл С. Еліас, Девід У. Сенков ; пер. с англ. – К. : Міленіум, 2002. – 974 с.

73. Хорнгрен Ч.Т. Бухгалтерский учет: управленческий аспект / Ч.Т. Хорнгрен, Дж. Фостер ; пер. с англ. – М. : Финансы и статистика, 1995. – 416 с.

74. Яцюк Н.Л. Законодавчо-нормативні аспекти обліку витрат діяльності / Н.Л. Яцюк // Матеріали Всеукраїнської інтернет-конференції «Розвиток бухгалтерського обліку, контролю, аналізу та фінансова безпека підприємств аграрного сектора економіки України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mnau.edu.ua/ua/>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Класифікація витрат за організаційно-управлінським критерієм

Напрями класифікації	Види витрат
1. За ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат	- постійні - змінні (пропорційні, прогресивні, регресивні) - напівзмінні - напівпостійні - змішані
2. За місцем здійснення контролю	- за місцями формування (виникнення) - за центрами відповідальності
3. За центрами відповідальності	- витрати виробництва - витрати цеху - витрати дільниці та ін.
4. За рівнем контрольованості	- контрольовані - неконтрольовані - частково контрольовані
5. За впливом на прийняття рішень	- релевантні (виправні, повторні, очікувані) - нерелевантні (невиправні, неповторні) - диференційні
6. За можливістю регулювання	- регульовані - нерегульовані
7. За відношенням до потужності підприємства	- обов'язкові - дискреційні
8. За методом обчислення	- маржинальні - середні
9. За функціональністю видів діяльності	- виробничі - невиробничі (загальнофірмові)
10. За порядком обчислення	- середні - граничні
11. За призначенням	- технологічні - організаційні
12. За характером виробництва	- основне виробництво - допоміжне виробництво - обслуговуюче виробництво
13. За сферами діяльності	- витрати виробництва - витрати невиробничої діяльності - витрати основного та допоміжного виробництва - витрати на матеріально-технічне забезпечення - витрати на розробку нових технологій
14. За спрямуванням для забезпечення цілей управління	витрати на мотивування, соціальний розвиток, інновації, маркетингові дослідження та комунікації, амортизаційні відрахування та ін. витрати поточної виробничо-господарської діяльності

Продовження додатка А

15. За видами діяльності підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - операційні - інвестиційні - фінансові
16. За терміном генерування прибутку	<ul style="list-style-type: none"> - спрямовані на розвиток підприємства - пов'язані з поточною виробничо-господарською діяльністю
17. За відношенням до джерел покриття	<ul style="list-style-type: none"> - вхідні витрати (залишок готової продукції на початок звітного періоду) - поточні витрати (виробнича собівартість готової продукції звітного періоду) - вихідні витрати (собівартість реалізованої продукції)
18. За феноменом рідкості (обмеженості можливостей альтернативного використання ресурсів)	<ul style="list-style-type: none"> - явні (зовнішні) - неявні (приховані)
19. За відношенням до обсягу виробництва	<ul style="list-style-type: none"> - змінні - постійні - змішані

Додаток Б

Класифікація витрат за обліково-аналітичним критерієм

Напрями класифікації	Види витрат
1. За способом перенесення вартості на продукцію	- прямі - непрямі
2. За складом	- прості (одноеlementні) - комплексні
3. За відношенням до видів виробничих процесів	- основні - накладні
4. За відношенням до звітнього періоду	- витрати поточного періоду - витрати майбутнього періоду
5. За відношенням до готового продукту	- витрати періоду - витрати на готову продукцію
6. За економічним змістом (елементами витрат)	- матеріальні витрати - витрати на оплату праці - відрахування на соціальні заходи - амортизація - інші витрати
7. За цільовим призначенням (за статтями калькуляції)	- прямі виробничі витрати - витрати на утримання й експлуатацію машин та обслуговування - загальновиробничі витрати - адміністративні витрати - витрати на збут
8. За видами продукції (робіт, послуг)	- витрати на вироби - групи однорідних виробів - валову продукцію - товарну продукцію - реалізовану продукцію
9. За порядком обчислення	- фактичні - планові (бюджетні, прогнозні) - нормативні
10. Звключенням до кошторису (калькуляції)	- планові - позапланові

Додаток В

Оцінка руху та функціонального стану основних засобів ТОВ «Дніпро-Н»

Показник	2016 р.	2017р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
Вартість основних засобів на початок року	848,2	1343,4	1512,0	1542,0	1968,0	232,02
Надійшло за рік	497,8	319,0	30,0	426,0	3868,0	777,02
Вибуло за рік	2,6	150,0	0,0	0,0	0,0	0,00
Вартість основних засобів на кінець року	1343,4	1512,0	1542,0	1968,0	5836,0	434,42
Нараховано амортизації за рік	60,7	112,4	115,0	132,0	152,0	250,41
Знос основних засобів: а) на початок року	531,9	592,6	705,0	820,0	952,0	178,98
б) на кінець року	592,6	705,0	820,0	952,0	1104,0	186,30
Річний приріст (+) або зменшення (-), тис. грн	495,20	168,60	30,00	426,00	3868,00	781,10
Темп зростання (зниження), %	158,38	112,55	101,98	127,63	296,54	138,16
Темп приросту (зменшення), %	58,38	12,55	1,98	27,63	196,54	138,16
Коефіцієнт оновлення, %	37,06	21,10	1,95	21,65	66,28	29,22
Коефіцієнт вибуття, %	0,31	11,17	0,00	0,00	0,00	-0,31
Період оновлення (можливого повного вибуття), років	2,72	10,07	51,40	4,62	1,51	-1,21
Коефіцієнт заміни (простого відтворення), %	0,52	47,02	0,00	0,00	0,00	-0,52
Коефіцієнт розширення (розширеного відтворення), %	99,48	52,85	100,00	100,00	100,00	0,52
Період обороту, років	18,05	12,70	13,28	13,30	25,67	142,20
Коефіцієнт зносу, %:а) на початок року	62,71	44,11	46,63	53,18	48,37	77,14
б) на кінець року	69,87	52,48	54,23	61,74	56,10	80,29
Коефіцієнт придатності, %:а) на початок року	37,29	55,89	53,37	46,82	51,63	138,44
б) на кінець року	30,13	47,52	45,77	38,26	43,90	145,69

Коефіцієнт автономії	>0,5	0,80	0,68	0,74	0,67	0,48	-59,80
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	<0,5	0,20	0,32	0,26	0,33	0,52	263,09
Коефіцієнт фінансування	>1	4,06	2,09	2,87	2,01	0,92	22,73
Коефіцієнт фінансового ризику	<1	0,25	0,48	0,35	0,50	1,08	439,96
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Зменшення	0,10	0,09	0,05	0,09	0,45	433,85
Коефіцієнт структури залученого капіталу	Збільшення	0,46	0,21	0,16	0,21	0,74	159,63
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Збільшення	1495,30	1135,00	1697,00	2450,00	2585,00	251,29
Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів	>0,1	0,85	0,63	0,71	0,66	0,69	81,83
Коефіцієнт забезпеченості запасів	>0,5	1,68	0,92	0,98	0,92	0,75	-45,02
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	Збільшення	0,03	0,02	0,00	0,30	0,10	297,96
Коефіцієнт реальної вартості майна	Збільшення	0,63	0,73	0,90	1,12	1,58	251,29
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	Збільшення	0,29	0,30	0,23	0,21	0,55	189,48
Коефіцієнт накопичення амортизації	Збільшення	0,44	0,47	0,53	0,48	0,19	42,88
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	Збільшення	2,21	2,15	3,18	3,42	0,78	35,16

Додаток К

Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів

ТОВ «Дніпро-Н», тис. грн.

Показник	Нормативне значення	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % (відхилення, +/-) 2020 р. до 2016р.
Оцінка ліквідності							
Високоліквідні активи (A1)	≥П1	49,70	22,00	3,00	732,00	256,00	515,09
Середньоліквідні активи (A2)	≥П2	825,50	563,00	641,00	302,00	52,00	6,30
Низьколіквідні активи (A3)	≥П3	891,90	1230,0	1735,0	2676,0	3425,0	384,01
Короткострокові зобов'язання (П2)	≤A2	31,10	412,00	217,00	286,00	310,00	996,78
Довгострокові зобов'язання (П3)	≤A3	235,80	181,00	127,00	334,00	3294,0	1396,95
Оцінка платоспроможності							
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	≥0,2	0,37	0,04	0,01	1,60	0,57	152,82
Проміжний коефіцієнт покриття	≥0,7	6,53	1,07	1,96	2,26	0,68	-10,44
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	≥2	13,18	3,31	7,23	8,12	8,26	-62,67
Коефіцієнт загальної платоспроможності	Збільшення	6,94	3,64	6,86	6,06	2,28	-32,84
Оцінка оборотності оборотних активів							
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	-	2397,6	2777,0	3029,0	5875,0	8224,0	343,01
Середньорічна вартість оборотних активів	-	1894,1	1791,0	2097,0	3044,5	3721,5	196,47
Коефіцієнт обертання оборотних активів	Збільшення	1,27	1,55	1,44	1,93	2,21	174,58
Коефіцієнт завантаження оборотних активів	Зменшення	0,79	0,64	0,69	0,52	0,45	57,28
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	Зменшення	284	232	249	187	163	57

Оцінка ділової активності ТОВ «Дніпро-Н»

Показник	2016р.	2017 р.	2018 р.
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2397,60	2777,00	3029,00
Операційні витрати	1910,60	2591,00	2660,00
Середньорічна вартість капіталу	2535,50	2612,95	2890,00
Середньорічна вартість необоротних активів	641,35	821,90	790,00
Середньорічна вартість оборотних активів	1894,15	1791,05	2097,00
Середньорічна вартість оборотних виробничих фондів	818,30	945,15	1360,00
Середньорічна вартість готової продукції і товарів	36,30	115,80	110,00
Середньорічна величина поточної дебіторської заборгованості	872,35	694,25	600,00
Середньорічна вартість власного капіталу	1917,65	1928,65	2050,00
Середньорічна величина кредиторської заборгованості	134,50	120,00	120,00

Загальний коефіцієнт обертання капіталу	0,95	1,06	1,05	1,48	1,23	130,46
Фондовіддача необоротних активів, грн	3,74	3,38	3,80	6,41	2,79	74,70
Коефіцієнт обертання оборотних активів	1,27	1,55	1,44	1,93	2,21	174,58
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	284	232	249	187	163	57
Коефіцієнт обертання оборотних виробничих фондів	2,93	2,94	2,21	2,83	3,10	105,64
Тривалість одного обороту оборотних виробничих фондів, днів	123	123	163	127	116	95
Коефіцієнт обертання готової продукції і товарів	66,05	23,98	26,81	46,63	20,90	31,64
Тривалість одного обороту готової продукції і товарів, днів	5	15	13	8	17	316
Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	2,75	4,00	5,03	12,46	46,46	1690,53
Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, днів	131	90	72	29	8	6
Коефіцієнт обертання власного капіталу	1,25	1,44	1,47	2,13	2,25	180,29
Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	288	250	245	169	160	55
Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості	14,21	21,59	21,39	25,38	49,23	346,54
Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості, днів	25	17	17	14	7	29

Додаток М

Комплексна (рейтингова) оцінка фінансового стану ТОВ «Дніпро-Н»

Показники	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.		Питома вага (Vi, %) в інтегрованому показнику
	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	
Показники ліквідності											
Коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття)	13,18	10	3,31	10	7,23	10	8,12	10	8,26	10	8
Коефіцієнт швидкої ліквідності	6,53	10	1,07	10	1,96	10	2,26	10	0,68	8	8
Показники ділової активності											
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів (тривалість одного обороту дебіторської заборгованості)	130,98	6	90,00	8	71,55	9	28,89	10	7,75	10	8
Період оборотності запасів, днів	173,63	4	147,41	5	200,41	3	221,10	2	142,55	5	8
Період оборотності активів, днів	380,71	8	338,73	9	343,90	9	242,75	10	291,82	10	8
Показники фінансової незалежності											
Коефіцієнт фінансової незалежності, % (коефіцієнт концентрації залученого капіталу)	19,77	10	32,38	9	25,86	9	33,24	9	52,03	8	8
Частка оборотних активів, сформованих за рахунок власних коштів, % (коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів)	84,62	10	62,53	10	71,33	10	66,04	10	69,25	10	8
Показники рентабельності											
Рентабельність продажу, %	7,78	9	7,83	9	14,99	10	12,51	10	9,07	9	9
Рентабельність активів, % (загальна рентабельність (збитковість) капіталу)	2,21	7	2,50	7	4,71	9	5,57	10	3,36	8	9
Рентабельність капіталу, % (загальна рентабельність (збитковість) власного капіталу)	2,92	6	3,38	6	6,62	8	7,99	8	6,13	8	9
Інші показники											
Знос основних засобів, % (коефіцієнт зносу основних засобів)	44,11	8	46,63	8	53,18	7	48,37	8	18,92	10	7
Інтегрований показник фінансового стану	8,18		8,42		8,72		8,96		8,83		-
Рейтинг фінансового стану	А		А		А		А		А		-

Додаток Н

Структура витрат на виробництво сільськогосподарської продукції
продукції у СТОВ «Дніпро- Н», тис. грн.

Елементи витрат	2018 р.		2019 р.		2020р.		2020 рік у % до 2018
	Сума витрат тис. грн..	%	Сума витрат тис. грн..	%	Сума витрат тис. грн..	%	
Витрати на оплату праці	987,0	12,04	1093,0	10,25	465,9	3,68	47,20
Відрахування на соціальні заходи	366,0	4,47	398,3	3,73	149,1	1,17	40,74
Матеріальні затрати – усього у тому числі:	4270,0	52,09	6410,1	60,08	9255,5	73,06	216,76
- насіння та посадковий матеріал	528,0	6,44	362,0	3,39	757,3	5,98	143,43
- корми	1064,0	12,98	2 045,8	19,18	2 850,5	22,50	267,90
- мінеральні добрива	1252,0	15,27	1 639,0	15,36	2 916,2	23,02	232,92
- пальне і мастильні матеріали	799,0	9,75	1283,6	12,03	1401,0	11,06	175,34
- електроенергія	243,0	2,96	94,0	0,88	117,1	0,92	243,96
- запасні частини, ремонтні та будівельні матеріали для ремонту	266,0	3,24	551,2	5,17	1206,0	9,52	453,38
Амортизація	48,0	0,59	170,4	1,59	182,9	1,44	381,04
Інші операційні витрати у тому числі:	2527,0	30,83	2596,6	24,34	2614,6	20,64	103,47
- орендна плата за земельні частки (паї)	1042,0	12,71	923,3	8,65	594,1	4,69	57,02
- загальновиробничі витрати	1485,0	18,11	1673,3	15,68	2020,5	15,95	136,06
Усього витрат	8198,0	100	10668,4	100	12668,0	100	154,53

Форма бюджету загальновиробничих витрат СТОВ «Дніпро-Н» 2020р., тис. грн.

Стаття витрат	I квартал			II квартал			III квартал			IV квартал			Відхилення за рік +,-	
	план	факт	+,- %	план	факт	+,- %	План	факт	+,- %	план	факт	+,- %	пис. грн.	%
911	195,00	199,11	+2,11	264,00	265,48	+0,56	525,10	530,96	+1,12	327,00	331,85	+1,48	+16,30	+1,24
91101 (озима пшениця)	100,00	101,48	+1,48	134,00	135,31	+0,98	265,50	270,62	+1,93	165,50	169,14	+2,20	+11,56	+1,74
91102 (ячмінь озимий)	24,00	23,27	-3,04	30,00	31,03	+3,43	61,10	62,06	+1,56	40,00	38,79	-3,04	+0,04	+0,03
91103 (соняшник)	35,00	33,24	-5,02	45,00	44,33	-1,50	88,50	88,65	+0,17	54,30	55,41	+2,04	-1,17	-0,53
91104 (ріпак озимий)	36,00	41,16	+14,34	55,00	54,88	-0,21	110,00	109,76	-0,21	67,20	68,60	+2,09	+6,21	+2,32
912	38,00	40,42	+6,37	50,00	53,89	+7,79	106,50	107,79	+1,21	65,30	67,37	+3,17	+9,67	+3,72
91201 (свіні)	33,00	34,02	+3,08	43,00	45,35	+5,47	90,00	90,71	+0,79	56,00	56,69	+1,24	+4,77	+2,15
91202 (птиця)	5,00	6,41	+28,10	7,00	8,54	+22,00	16,50	17,08	+3,52	9,30	10,68	+14,78	+4,90	+12,96
913	14,50	14,18	-2,24	21,30	18,90	-11,27	38,00	37,80	-0,53	23,50	23,63	+0,53	-2,80	-2,88
914	5,00	3,95	-21,10	4,50	5,26	+16,89	10,00	10,52	+5,20	6,50	6,58	+1,15	+0,30	+1,15
915	2,00	2,51	+25,25	3,00	3,34	+11,33	6,50	6,68	+2,77	3,50	4,18	+19,29	+1,70	+11,33
916	43,00	42,92	-0,19	55,00	57,23	+4,05	112,50	114,45	+1,74	70,00	71,53	+2,19	+5,63	+2,01
Всього	297,50	303,08	+1,87	397,80	404,10	+1,58	798,60	808,20	+1,20	495,80	505,13	+1,88	+30,80	+1,55